25 ՕԳՈՍՏՈՍ 1995. ՈՒՐԲԱԹ # 163 (917)

Ազգ

Azg
armenian daily

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ
ԱԶԳԱՅԻՆ
ԳՐԱԴԱՐԱՆ

Հուսեյն Սադդամը կիրականացնի՞ Իրաքյանը երկրի երեսից ջնջելու երազանքը

Արեւելյան Երուսաղեմում գործող «Ալ Սաֆիր» արաբական օրաթերթի հաղորդեց, որ Սադդամ Հուսեյնը հետաձգել է Մարոկկոյում քաղաքական ապաստան ստանալու հնարավորությամբ, իսկ այդ երկրի Հասան Բ թագավորը երաշխավորել է հովանավորություն ու պաշտպանություն: Հարազատները Հուսեյնին համոզում են հեռանալ Բաղդադից, քանի որ նրա մնալը կարող է հանգեցնել ամբողջ ընտանիքի սպանդին: Իրաքի քաղաքական ավանդույթներից մեկը երկրի նոր տերերի կողմից նախկին վերնախավի եւ նրա կողմնակիցների ոչնչացումն է:

Լոնդոնից ստացված մեկ ուրիշ լուր խոսում է Իրաքյան իշխանությունների եւ բնակչության մասին: Իրաքյան ընդդիմության ղեկավարներից մեկը՝ երկրի նախկին վարչապետի որդի Սաադ Ջաբերը հայտարարեց, որ իր տվյալների համաձայն, Սադդամ Հուսեյնը Իրաքի արեւմուտքում անապատում թաքցրել է 32 «Սկադ» հրթիռ, որոնք քիմիական ու կենսաբանական լիցքեր են պարունակում եւ Սադդամի հուսահատության պահին կարող են արձակվել Իսրայելի վրա: Սաադ Ջաբերի պնդման համաձայն, Սադդամ Հուսեյնը միշտ երազել է մարդկության պատմության մեջ մնալ որպես Իսրայելը երկրի երեսից ջնջող անձնավորություն: Գ. Բ.

ԴԱՏ

Արծրունին ժխտում է պատմությունների կապը Հրանտ Մարգարյանի, առավել եւս Դաշնակցության հետ

Իր խոստման համաձայն, Ա. Արծրունին օգոստոսի 24-ի դատական նիստի ժամանակ շարունակեց ցուցմունքներ տալ, միանգամից անցնելով իրեն վերագրվող «Քեոբ» եւ «Թոփ I» վերնագրված սպանություններին: Արծրունին հայտնեց, որ նշված սպանությունների վերաբերյալ առաջին անգամ ցուցմունքներ է տվել 94 թ. դեկտեմբերի 25-ին: Մեղադրյալի խոսքերով, այդ օրը բանտապետի սենյակում ընթացող «խոստովանական գործողությունները իրականացնելու» արդյունքում արդեն իր ձեռագրով «ֆիքսել» է նախորդ հարցաքննությունների ժամանակ «դեմ տված» «Քեոբ» գործի մեջ նախատեսված տեքստերը: «Նրանց հիմնական նպատակը սպանությունների բացահայտումը չէր,— պնդեց Արծրունին,— այլ դրանք Դաշնակցությանը կապելը, եւ այդ նպատակով են պետք է մեղադրեի Հրանտ Մարգարյանին: Ինչպես նրանք հայտարարեցին, հույս ունեին հետագայում Հրանտից էլ դա ստանալ»: Արծրունին իր կողմից Աշոտ Ներսիսյանի սպանության կազմակերպումը տրամաբանական չի համարում, քանի որ «մեղադրյալներից ոչ ոք չի ճանաչում նրան եւ ոչ մի թշնամանք չունի նրա հանդեպ»:

Տես # էջ 2

Ռուսական ավիաստները հոսում են Իրաքե՞լ Հայաստանո՞վ

ՄՈՍԿՎԱ, 24 ՕԳՈՍՏՈՍ, ՓԱՍՏ: Մոսկովյան «Սեգոդնյա» թերթը վկայակոչելով իրազեկ աղբյուրները, հաղորդում է, թե գոյություն ունի ռուսական ավիաստները մաքսանենգ ճանապարհով երկրից հանելու երկու հիմնական ուղի: Դրանցից առաջինն անցնում է Մերձբալթիկայով, ապա հասնում Անտվերպեն, երկրորդը՝ Հայաստանով գնում է դեպի Իրաքել: Որոշ գնահատականներով, այս ուղիներով է անցնում Ռուսաստանում տարեկան արդյունահանվող ավիաստի յոթ տոկոսը: Բացարձակ հաշվարկով դա կազմում է 1 մլն կարատ եւ գնահատվում է մոտավորապես 400 մլն ամերիկյան դոլարի չափով:

ՀՀ նախարարություններում՝ 3842 հոգի

ԵՐԵՎԱՆ, 24 ՕԳՈՍՏՈՍ, ՍՆԱՐՔ: Հայաստանի կառավարության ս. թ. օգոստոսի 18-ի որոշմամբ հաստատված է հանրապետական 23 նախարարությունների կենտրոնական ապարատների աշխատակիցների ընդհանուր թվակազմը: Այն հասնում է 3842-ի: Ամենամեծը ֆինանսների նախարարությունն է (270 աշխատակից), ամենափոքրը՝ տեղեկատվության նախարարությունը (47 մարդ):

Գորիսի եւ Կապանի ՆԳ բաժնի պետերը պաշտոնանկ են արված

Մինչ Գորիսի ՆԳ բաժնի պետ, փոխգնդապետ Մուշեղ Խոյլունցը վստահեցնում էր, որ իրանցի վարորդի սպանությունը կբացահայտվի, հայտնի դարձավ, որ նա ազատվել է զբաղեցրած պաշտոնից: Պաշտոնից ազատվել է նաեւ Կապանի ՆԳ բաժնի պետ, գնդապետ Էդիկ Բարսեղյանը: Երկու ոստիկանապետերի միաժամանակյա փոխելը, թերեւս, կապված է ավտոճանապարհներին իրանական ավտոմեքենաներից կատարված գողությունների, ինչպես նաեւ Գորիս-Կապան երթուղում իրանցի վարորդի սպանության հետ: Սպանության գործը դեռեւս չի բացահայտվել: Գորիսի եւ Կապանի ՆԳ բաժինների նոր պետեր են նշանակվել մայոր Սամվել Հունանյանը եւ Սիեր Այվազյանը: Ս. Հ.

ՀԱՅԱՍՏԱՆ-ՎՐԱՍՏԱՆ

Հանդիպեցին սահմանապահների հրամանատարները

ՆՈՅԵՄԲԵՐՅԱՆ, 24 ՕԳՈՍՏՈՍ, ՓԱՍՏ: Օգոստոսի 23-ին ժամը 11-ին Բագրատաշենի մաքսային կետի մոտ կայացավ Հայաստանի սահմանապահ զորքերի հրամանատար գեներալ-մայոր Լեւոն Ստեփանյանի հանդիպումը Վրաստանի սահմանապահ զորքերի հրամանատար գեներալ-մայոր Վալերի Չխեիձեի հետ: Բանակցությունները շարունակվեցին Նոյեմբերյանի շրջգործկոմի շենքում: Հանգամանորեն կնքվել քննարկվեցին երկու երկրների սահմանային ռեժիմի պահպանման, մաքսանենգության, թմրամոլների արտահանման կանխման խնդիրները: Սահմանը կհսկվի ոչ թե ամբողջ գծով, այլ առանձին, առավել կարեւոր հատվածներում: Գեներալ Ստեփանյանը նշեց, որ սահմանի վերաբերյալ միջպետական համաձայնագրի կնքումը խանգարում է այն հանգամանքը, որ Վրաստանի խորհրդարանը դեռեւս չի ընդունել պետական սահմանի մասին օրենքը: Հրամանատարները քննարկեցին Բագրատաշեն-Սադախլո սահմանային անցակետի համար Հայկական կողմն ընդգծեց, որ սահմանի երկու կողմում էլ շուկան պետք է տարանցային ցանկապատով, եւ մուտքը պետք է հսկվի սահմանապահների կողմից: Հայկական կողմը նաեւ առաջարկեց, որ սահմանային շուկան փակ լինի այլ երկրների քաղաքացիների համար: Գեներալ Չխեիձեն ակտիվորեն համակարծիք լինելով նախորդ առաջարկներին, այլ երկրների քաղաքացիների վերաբերյալ վերապահում արեց, որ դա իր երկրի կառավարության իրավասությունն է: Քննարկվեցին նաեւ Հայաստանի եւ Վրաստանի միջեւ մարդատար գնացքների երթեւեկության վերականգնման, երկաթուղով սահմանանցման հետ կապված հարցեր: Հայկական պատվիրակությունը առաջարկեց նախկինում բազմիցս պայթեցված երկաթգծի Սադախլո-Այրում կայարանների միջեւ ընկած հատվածի պահպանման խնդիրը, այդ գործում առաջարկելով հայ սահմանապահների օգնությունը: Նման հանդիպումները կլինեն պարբերական:

ՉԻՆԱՍՏԱՆ

Չին ակտիվիստի բանտարկություն եւ արտաքսում

Չինական մի դատարան 15 տարվա բանտարկության ու արտաքսման վճիռ արձակեց չին-ամերիկացի մարդկային իրավունքների ակտիվիստ Հարրի Վույի դեմ, նրան մեղադրելով լրտեսության մեջ: Մ. Նահանգների նախագահ Քլինթոնի վարչակազմի բարձրաստիճան պատասխանատուներից մեկը հայտնեց, թե դեռեւս հայտնի չէ Վուն քանի տարի է բանտարկվելու մինչեւ արտաքսումը:

Գոնզալեսը ընտրություններ է նշանակելու

ՄԱԴՐԻԴ, 24 ՕԳՈՍՏՈՍ, WSJ: Իսպանիայի վարչապետ Գոնզալեսը հայտարարեց, որ մտադիր է 1996 թ. մարտին ընտրություններ նշանակել, չնայած Իսպանիայի Գերագույն դատարանի կողմից նրա դեմ հայտնված մեղադրանքներին, բասկ անջատողականների դեմ մահվան ջոկատներ կազմելու հանցանքով: Վարչապետ Գոնզալեսը, այդուհանդերձ, չասաց, թե ինքը մասնակցելո՞ւ է արդյոք այդ ընտրություններին, թե ոչ:

Արյունահեղություն Կարաչիում

Կարճատեւ ընդմիջումից հետո, Պակիստանի Կարաչի քաղաքում նոր ուժով են բռնկել արյունալի ընդհարումները: Օգոստոսի 24-ին Դելիից ստացված հաղորդումների համաձայն, երկրի առեւտրական եւ արդյունաբերական այս խոշոր կենտրոնում գործող ծայրահեղականների եւ անվտանգության ուժերի միջեւ տեղի ունեցած բախումների ժամանակ զոհվել է շուրջ 10 մարդ: Ըստ ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ-ի թղթակցի հաղորդման, անկարգությունները հրահրել են «Մոհաջիրների ազգային շարժման» զինված կողմնակիցները: Այս տարվա սկզբից ի վեր ամսվա ընթացքում այստեղ զոհվել է շուրջ 1100 մարդ:

Արմենպրես

ԲԱԼԿԱՆՆԵՐ

ԱՄՆ-ը վերսկսեց խաղաղարար գործունեությունը

Վաշինգտոնում տեղի ունեցավ Հերցեգովինայում զոհված ամերիկյան դիվանագետների հուղարկավորման արարողությունը: Այս միջադեպը որոշ ժամանակով արգելակեց ԱՄՆ-ի կողմից Բոսնիայում եւ Հերցեգովինայում տարվող խաղաղության հաստատման բանակցությունները: Ամերիկյան դիվանագետների մահն առիթ տվեց ԱՄՆ-ի որոշ շրջանակների հարցականի տակ դնել ամերիկյան քաղաքականությունը տարածաշրջանում: Բայց, չնայած վարչակարգի հասցեին արված քննադատություններին, Վաշինգտոնը միջոցներ է ձեռնարկում շատ կարճ ժամանակամիջոցում վերսկսել ընդհատված բանակցությունները: Այս ուղղությամբ առաջին քայլն արդեն արված է Վաշինգտոնում, որտեղ ԱՄՆ-ի պետքարտուղար Քրիստոֆերը հանդիպեց Բոսնիայի արտաքին գործերի նախարար, ամերիկյան քաղաքացի Մոհամեդ Շաքիրբեյի հետ, եւ որի ընթացքում քննարկվեց ԱՄՆ-ի կողմից առաջարկված խաղաղ կարգավորման ծրագիրը: Ինչպես նշեց Քրիստոֆերը, ամերիկյան առաջարկությունը դուրս չի գալիս շփման խմբի ծրագրի շրջանակներից: Ամերիկյան խումբը, համալրված նոր կազմով՝ Ջեյմս Փարդյու եւ Ռոբերտ Օուեն, օրերս կուղեւորվի Եվրոպա, Բոսնիայի մահմեդականների ղեկավար Իզեթբեգովիչի հետ Զագրեբում բանակցություններ անցկացնելուց հետո կմեկնի Բոսնիա՝ հակամարտ կողմերի ղեկավարների հետ շարունակելու ընդհատված բանակցությունները:

Ինչպես հայտնում են Արեւմտյան զանգվածային լրատվական միջոցները, Ռուսաստանի դիրքորոշումը Բալկաններում, ԱՄՆ-ի կողմից առաջարկվող խաղաղության հաստատման ծրագրի վերաբերյալ, դրական է: Գ. Բ.

Երեւան. Ովքե՞ր էին արշավում Աբովյան փողոցով

Օգոստոսի 24-ին Երեւանի Աբովյան փողոցում տեղի ունեցածը, ականատեսների վկայությամբ, զարկ էր որեւէ տրամաբանությունից եւ այլ էր ընկնում գործողությունների ծայրահեղ վայրագությամբ: Երեկոյան, մոտավորապես 17:30-ի սահմաններում քաղաքացիական եւ մասամբ զինվորական համազգեստներով մի խումբ անձինք (շուրջ 20 հոգի) ընդգծված ասելությամբ անսպասելի լինեին մոտենալով քաղաքացիներին, պահանջ ու կողքից վերաբերմունք էին դրսեւորում նրանց հանդեպ, շատերին իրենց հետ տանելով: Ըստ որում նման գործողությունները բնավ կողմնորոշված չէին որեւէ անցորդի կամ շերտի կամ տարիքային առանձնահատկություններով. սակայն ծեծվածները ու բռնվածները բացառապես արական սեռի էին: Շուրջ 20 րոպե տեւած այդ գործողությունն իրականացվեց «Երեւան» հյուրանոցի եւ Հանրապետության հրապարակի միջեւ ընկած հատվածում: Համապատասխան տեղեկություններ ստանալու նպատակով մեր փորձերը կապվել ՆԳՆ-ի եւ ԱԱՆ-ի լրատվական ծառայությունների, ինչպես նաեւ մայրաքաղաքի ոստիկանության պետի հետ, ապարդյուն անցան: Մեր հեռախոսազանգերն անարձագանք էին: Ա. Կ.

digitised by A.R.A.R.@

ԴԱՏ

Արծրունին ժխտում է սպանությունների կապը Հրանտ Մարգարյանի, առավել եւս Դաշնակցության հետ

«Դեկտեմբերի 25-ի գիշերը իմ ձեռագրով իբրեւ թե հրամաններ կամ զեկույցներ գրելը ճիշտ է, սակայն դրանք իրականությանը չեն համապատասխանում, քանի որ 93 թվականի սեպտեմբերից մինչեւ դեկտեմբերի 28-ը ես գտնվում էի Լիբանանում», ավելացրեց Արծրունին, իբրեւ ապացույց վկայակոչելով իր արտասահմանյան անձնագրի նշումները: Արծրունին առավել եւս անտրամաբանական համարեց մեղադրական եզրակացությունում տեղ գտած այն միտքը, որի համաձայն ինքը Ա. Ներսիսյանի սպանության օրը զեկույց է ստացել եւ իր հերթին զեկուցել է Հ. Մարգարյանին: «Ինչպես կարող էր դա տեղի ունենալ, երբ ես Բեյրութում էի գտնվում»: Ավելացրեց նաեւ, որ նույն ժամանակահատվածում Հ. Մարգարյանի առողջական վիճակը շատ ծանր է եղել, եւ նրա հետ որեւէ լուրջ հարց քննարկել հնարավոր չէր: «Նույնիսկ երբ ենթադրենք, որ Աշոտի սպանությունը կազմակերպողը ես եմ, ինչո՞ւ պետք է համաձայնեցնեի Հ. Մարգարյանի հետ, առավել եւս դա ինչ կապ ունի ընդհանրապես Դաշնակցության հետ»: Արծրունին խոսեց նաեւ սպանության առնչվող փաստաթղթերի, մասնավորապես 03 զեկույցի թվագրության մասին, որը նրա ասելով իրականությանը չի համապատասխանում եւ «ապացուցում է ԱԱՊՎ-ի ռեժիսորական բաժնի կողմից պատրաստված այս թատերգության ճեղքերից կամ բաց օղակներից մեկը»:

Արծրունու խոսքերով, «Թովի-1» սպանության փաստերը իրեն ներկայացրել են հունվարի 11-ին, ասելով, որ այն «հայտնաբերվել է ՀՅԴ ԿԿ-ի գրասենյակում եւ կրկին նույն «պարտադրանքով» ընդունում եմ, որ ես եմ գրել այդ փաստերը»: Սակայն, ինչպես հայտնեց նա, հետագայում գործի նյութերի մեջ նման արձանագրության չի հանդիպել, որով հաստատված լինի փաստերը ԿԿ-ից հայտնաբերված լինելը: 95 թ-ի հունվարի 4-ի հարցաքննության ժամանակ ընդունել է Գագիկ Սահակյանի սպանությունը կազմակերպած լինելու փաստը, սակայն դատարանում նա կրկին ժխտեց, հայտնելով, որ նախ, Գագիկ Սահակյանի հետ մտերիմներ չեն եղել եւ ոչ էլ նրա հանդեպ թշնամանք է ունեցել: Սակայն հունվարի 4-ին գրել են տվել եւ մեղադրական եզրակացությանն են կցել մի գրություն, ըստ որի Գ. Սահակյանն սպանվել է, որովհետեւ խափանարար աշխատանք էր տանում Դաշնակցության ներսում: Արծրունին այդ փաստը կեղծիք համարեց ոչ թե այն բանի համար, որ իրեն ստիպել են այդպես գրել, այլ որովհետեւ ՀՅԴ-ն պատմական, կարգապահական կանոններ ունի եւ իր անդամների սխալվելու դեպքում նրանց հարցաքննում են, բայց են տալիս պատժվելը, որից հետո միայն օրենքով սահմանված պատիժ է կիրառվում վտարվում են կուսակցությունից: Մեղադրյալը հիշեցրեց, որ նախորդ ցուցմունքներում հայտնել է, որ ինքը Հայաստանում կուսակցական կյանքին չի մասնակցել եւ անտրամաբանական է, որ նման սպանություն կատարեր:

«Բոլոր մեղադրյալներից ներնեից վերեւ, քննիչ մեթոդներով ցուցմունքներ կորզելով, մեկից մյուսի մասին կեղծ ամբաստանություններ վերցնելով, մեզ վերագրեցին մեզնից ոչ մեկի կողմից չկատարված սպանություններ, դրանք կապելով Դաշնակցությանը»: Արծրունին կրկին հերքեց գործի 13, 14 եւ 15 հատորներում տեղ գտած համակարգչային նյութերը, հիշեցնելով, որ նախաքննության ընթացքում քննիչներին հայտնել է, որ չի ընդունի դիսկետներից դուրս բերված այն բոլոր թղթերը, որոնք չեն առնչվում իր տնտեսական գործունեությանը: Ավելացնենք, որ այդ ցուցմունքների պահին անգամ Արծրունին շատ հարցերում անհնարին համարեց իր պաշտպանությունը եւ անապացուցելի իրեն վերագրվող հանցանքները, առանց դրանք պահանջված փաստաթղթերի, որոնք տրամադրելը դատարանը մերժել էր: Փաստաբան Ռ. Սահակյանը փաստաթղթերի մերժման առթիվ հերթական անգամ դատավորին ներկայացված բացարկի քննության ժամանակ կրկին անտրամաբանական համարեց իր պաշտպանյալ Հրանտ Մարգարյանի պաշտպանության հարցը առանց օրագրի: Սահակյանը օրագրի իր ձեռքի տակ եղած գրառումներից մի քանի հատված ընթերցեց, որտեղ նշված էր, որ Արծրունին վատ հարաբերությունների մեջ է եղել Հ. Մարգարյանի հետ: Ըստ օրագրի, այդ սպանությունների կատարման համաձայնությունն ու հանձնարարությունը վերագրվում է ՀՅԴ բյուրոյի անդամ Վահան Հովհաննիսյանին, իսկ մեղադրական եզրակացությունում Հրանտ Մարգարյանին: «Օրագիրը չբերելը հիմք է տալիս ասելու, որ ինձ զրկում եք պաշտպանի իրավունքից», հայտնեց Ռ. Սահակյանը:

ՍՈՆԱ ՊԵՏՐՈՍՅԱՆ

ՍՏԵՓԱՆԱԿԵՐՏ

ԼՂՀ կառավարության նիստում

Օգոստոսի 24-ին տեղի ունեցավ ԼՂՀ կառավարության հերթական նիստը՝ վարչապետ Լեոնարդ Պետրոսյանի նախագահությամբ: Նիստում քննարկվեցին հանրապետության կենսագործունեությանն առնչվող եւ տնտեսական բարեփոխումների հիմնադրույթներից բխող մի շարք կարեւոր հարցեր, ընդունվեցին համապատասխան որոշումներ:

Մասնավորապես, կառավարության անդամների ուշադրությանը ներկայացվեց 1995-96 թթ. ձմռան նախապատրաստման աշխատանքների, 95 թ. առաջին կիսամյակում պաշտպանության եւ սոցիալ-տնտեսական նշանակության օբյեկտների շինարարության ընթացքի, ԼՂՀ բնակչությանը եւ բյուջետային հիմնարկներին իրացվող վառելափայտի գների հաստատման եւ արտոնությունների սահմանման, բյուջետային հիմնարկների աշխատողների աշխատավարձերի բարձրացման, 96-98 թթ. ժամանակացույցի հաստատման մասին հարցեր:

Զարգացնելով իրագործվող տնտեսական բարեփոխումների նորմատիվային հիմնավորման գործընթացը, ԼՂՀ կառավարությունը ձեւավորեց համապատասխան փաստաթղթերի հերթական փաթեթը, որի մեջ մտնում են «Օտարերկրյա կապիտալի ներգրավման վերաբերյալ վիճակագրական տեղեկատվության մասին», «Օտարերկրյա ներդրումներով ձեռնարկությունների կողմից ԼՂՀ-ից արտահանվող եւ ԼՂՀ ներմուծվող ապրանքը որպես սեփական ապրանք ճանաչելու կարգը», «ԼՂՀ-ից արտահանվող ապրանքների ծագման սերտիֆիկատ ստանալու մասին» եւ այլ որոշումներ: Նման կարգի փաստաթղթերի թիվը հասնում է 2 տասնյակի:

Լ. Ա.

Ուժեղացվում է պայքարը հանցագործությունների դեմ

ԼՂՀ-ում նկատվում է հանցագործությունների նվազում: Ինչպես տեղեկացրին ԼՂՀ դատախազությունից, 1995 թ. առաջին կիսամյակում հանրապետությունում կատարված հանցագործությունները անցյալ տարվա նույն ժամանակաշրջանի համեմատությամբ 29 %-ով նվազել են: Կատարված 253 հանցագործություններից 35-ը ծանր են: Հատկանշական է, որ անցյալ տարվա համեմատությամբ ծանր հանցագործությունների քանակը ԼՂՀ-ում 20 %-ով պակասել է: Էականորեն նվազել են նաեւ գույքի հափշտակման նպատակով ավազակային հարձակումների, հրազենի եւ զինամթերքի հափշտակության դեպքերը:

Կատարված հանցագործությունների մեջ մեծ տեսակարար կշիռ են կազմում գողությունները (69), որոնք, սակայն, 94 թ. համեմատությամբ ավելի քան 2 անգամ պակասել են:

Նույն աղբյուրի վկայությամբ, այս տարի զգալիորեն նվազել են նաեւ քրեական հանցագործությունները, միաժամանակ բարձրացել է հանցագործությունների բացահայտման տոկոսը: Օրինակ, երբ նախորդ տարվա վեց ամսում գույքի հափշտակման նպատակով 3 ավազակային հարձակումներից բացահայտվել էր ընդամենը 1-ը, ապա այս տարի 6 նման հանցագործություններից բացահայտվել է 5-ը:

ԼՂՀ դատախազությունում տեղեկացրին նաեւ, որ գրանցված հանցագործություններից 160-ը քրեական բնույթի են: Դրանցից բացահայտվել է 146-ը կամ մոտ 91 տոկոսը: Անցյալ տարվա քրեական 249 հանցագործություններից բացահայտվել է 169-ը, կամ մոտ 69 տոկոսը:

Վերջերս ուժեղացվել է նաեւ պայքարը թմրամոլության եւ թմրաբիզնեսի դեմ: Լայնածավալ գործողությունների ընթացքում ԼՂՀ ՆԳՆ աշխատակիցները ոչնչացրել են ավելի քան 22 տոննա 800 կգ կանեփ եւ 1600 կգ կակաչ: Ստուգումների արդյունքներով հարուցվել է 56 քրեական գործ, վարչական պատասխանատվության են ենթարկվել 76 քաղաքացիներ, որոնք տուգանվել են 1 մլն 279 հազար դրամի չափով:

Լ. Ա.

Խանութներում կրկին կհայտնվեն դրամարկղներ

Սեպտեմբերի 1-ից, բացառությամբ շուկայական առեւտրի կետերի, կրպակների եւ տաղավարների, առեւտրի մյուս օբյեկտներում կսկսվի հսկիչ-վերահսկիչ դրամարկղների կիրառության իրականացումը: Այդ մասին երեկ հայտարարեց առեւտրի, սպասարկումների եւ զբոսաշրջության նախարար Վահան Մելքոնյանը: Նա նշեց, որ թեեւ կառավարության համապատասխան որոշումը կայացվել է դեռեւս 2 տարի առաջ, բայց չկար իրավական բազա, պարտավորություն եւ այլ օբյեկտիվ կամ սուբյեկտիվ պատճառներով այն չիրականացվեց: Այժմ, երբ առեւտրի եւ սպասարկման մյուս օբյեկտները պետք է վճարեն շահութահարկ եւ ավելացված արժեքի հարկ, կրկին անցնելու են դրամարկղների օգտագործմանը: Արդեն իսկ, պետական դուրսի օբյեկտների 30 տոկոսը օգտագործում է նման էլեկտրոնային դրամարկղներ: Համապատասխան պայմանագրերով լուծվելու են նաեւ դրամարկղների վերանորոգման եւ սպասարկման հարցերը: Նախարարի ասելով, Հայաստանում մանրածախ առեւտրի ոլորտում կա մոտ 2000 դրամարկղ: Նրանք, ովքեր չունեն դրամարկղ, պետք է արագ ձեռք բերեն, այլապես կենթարկվեն տուգանքի: Ընդ որում, տուգանքի չափը հինգհարյուրապատիկ նվազագույն աշխատավարձ է: Մի դրամարկղն այժմ արժե 300-400 դոլլար:

Իսկ հսկիչները պետք է ներկայացնեն ստուգման հրամանի պատճենը, այցեքարտը եւ իրենց վկայականը: Անկախ ստուգման արդյունքներից, կլինի խախտում, թե ոչ, այն պետք է ակտավորվի:

Առայժմ ստուգումները կվերաբերեն միմիայն դրամարկղների առկայությանը, ապրանքագրերին եւ [illegible]: Արդյունքները կհանձնվեն հարկային տեսչությանը: Նախարարի ասելով, դրամարկղների ներդրումով պայքար կմղվի ստվերային տնտեսության դեմ: Բացի այդ, նորաստեղծ նախարարությունը մեծ ուշադրություն է դարձնելու սննդի եւ արդյունաբերության ապրանքների, վառելիքի, մատուցվող հիմնական ծառայությունների, հասարակական սննդի եւ զբոսաշրջության մոնիտորինգի, ինչպես նաեւ մեկ տասնյակից ավելի այլ ծրագրերի իրականացմանը:

Նախարար Վահան Մելքոնյանը հայտարարեց, որ իրենց ձեռնարկած միջոցառումները ուղղված են ոչ թե վաճառականների դեմ, այլ սպառողների շահերը պաշտպանելուն: Բացի այդ, նոր նախարարության հիմնական խնդիրներից մեկն էլ վաճառականների վերապատրաստումն է, լեզուների իմացությունից մինչեւ սպասարկում:

Ինչ վերաբերում է սննդամթերքին, ապա մոտ 46 ապրանքատեսակների գծով կատարվում է ամենօրյա վերահսկողություն: Մտահոգիչ է ներմուծվող ապրանքներից սպառողների անվտանգությունն ապահովելու հարցը, որը նույնպես նախարարության խնդիրներից մեկն է:

Ա. Հ.

ՌԱՄԿԱՎԱՐ ԱԶԱՏԱԿԱՆ ՕՐԱԹԵՐԹ
Հրատարակության Ե տարի
Հիմնադիր եւ հրատարակիչ
«Ազգ» թերթի հիմնադիր խորհուրդ
Երեւան 375010, Հանրապետության 47
Ֆաքս 562941. AT&T (3742) 151065.
e-mail INTERNET: azg2@arminco.com
Գլխավոր խմբագիր
ՅԱԿՈԲ ԱՒԵՏԻՔԵԱՆ / հեռ. 521635
Խմբագրի տեղակալ
ՍԱՄՎԵԼ ԴԻԼԱՆԵԱՆ / հեռ. 529221
Տնօրէն
ՍԱՐԳԻՍ ՍԱՐԳՍԵԱՆ / 562863
A STYLE համակարգչային ծառայութիւն / 581841
Ոճը եւ տառաձեւերը ՊԱՒԷԼ ՊԱԼԼԱԹԵԱՆԻ
Apple Macintosh համակարգչային ցանցով «Ազգ» թերթի
Յղումը «Ազգին» պարտադիր է
LIBERAL DEMOCRATIC NEWSPAPER
Editor
H. AVEDIKIAN / phone: 521635
47 Hanrapetoutian st.,
Yerevan, Armenia, 375010

ԵՐԵՎԱՆ

Նախարարը դեմ է փոխադրավարձի թանկացմանը

ԵՐԵՎԱՆ, 24 ՕԳՈՍՏՈՍ, ՍՆԱՐՔ: Հայաստանում պետական եւ ոչ պետական փոխադրամիջոցները ծառայում են անհավասար պայմաններում, գտնում է հանրապետության տրանսպորտի եւ հաղորդակցության նախարար Հենրիկ Քոչինյանը: Նա Սնարքի թղթակցին հայտնեց, որ այսօր մասնավոր փոխադրամիջոցները փոխադրում են ուղեւորների 30 տոկոսին: Մինչդեռ դրանցից գանձվող հարկերը փաստորեն սահմանափակվում են գրանցման միանվագ 3000 դրամով: Միեւնույն ժամանակ պետական մեկ ավտոբուսի օրական պլանը կազմում է 2500-3000 դրամ: Նախարարը համոզված է, որ Հայաստանում պետք է զարգանան տրանսպորտային ֆիրմաները, բայց հարկման կառուցվածքը պետք է վերանայվի: Պետական հատվածի վիճակը բարդանում է նաեւ այն պատճառով, որ մայրաքաղաքի բնակիչների շուրջ 50 տոկոսն ունի անվճար երթեւեկության իրավունք, որը ժամանակին տվել է Գերագույն խորհուրդը: Քանի որ պետությունը չի փոխհատուցում տրանսպորտային ծախսերը, նախարարությունն ստիպված է այդ բեռը վերցնել իր վրա:

Քաղաքի ավտոբուսային համակարգի ինքնաֆինանսավորման անցնելը միակ ճիշտ լուծումն էր, սակայն, Քոչինյանի խոսքերով, ավտոբուսների շահութաբերությունն այսօր 5 տոկոսից չի անցնում: Ինչ վերաբերում է էլեկտրատրանսպորտին, ապագայում այն կարող է դառնալ մասնավոր: Առայժմ ծախսերը եկամուտներից անհամեմատ շատ են, ասաց նախարարը: Այստեղ իրենց լուման ունեն երեւանցիներից շատերը, որոնք ապօրինի լարանցումներ են կատարում տրոլեյբուսի գծերից եւ այլ աղբյուրներից:

Նախարարը կտրականապես դեմ արտահայտվեց փոխադրավարձի բարձրացմանը: Նրա կարծիքով, դա կհանգեցնի ուղեւորների թվի եւ, վերջին հաշվով, եկամուտների կտրուկ կրճատման: Այսօր առավել ձեռնտու է ընդլայնել սպասարկումների շուկան:

Դպրոցական ծրագրերից առարկա չի հանվել

ՀՀ կրթության եւ գիտության նախարարությունից հայտնեցին, որ կառավարության վերջին որոշումների համաձայն դպրոցական ծրագրերից որեւէ առարկա չի հանվել: Նախկին նախարարի նորամուծություններից մեկը՝ զինվորական պատրաստության դասերը յոթնօրյա բանակում ներքին ձեւով անցկացնելը, կկիրառվի այն տեղամասերում, որտեղ դրա հնարավորությունը կա (նախատեսված էր, որ 7 օրերը ներառում են ողջ տարվա դասաժամերը): Իսկ կայանատեղի հնարավորություն չունեցող դպրոցներում դասերը կշարունակեն անցկացնել նախկին ձեւով:

ԳՅՈՒՄՐԻ

Անհայտ անձինք պահանջել են ազատել ԱԻՄ-Ք-ի հարկաբաժինը

ԵՐԵՎԱՆ, 24 ՕԳՈՍՏՈՍ, ՍՆԱՐՔ: Օրերս ներկայանալով որպես տեղական դատախազության աշխատակիցներ, անհայտ անձինք մտել են Գյումրի քաղաքի ԱԻՄ Ք-ի կենտրոնակայան: Չներկայացնելով ծառայողական որեւէ փաստաթուղթ, նրանք մասնաճյուղի աշխատակիցներից պահանջել են ազատել հարկաբաժինը:

Այդ մասին Սնարքին հայտնի դարձավ ԱԻՄ Ք-ի մամլո ծառայությունում: ԱԻՄ Ք-ի ղեկավար Պարույր Հայրիկյանը գործակալության թղթակցին հայտնեց, որ միջադեպի կապակցությամբ ինքը պարզաբանումների համար դիմել է հանրապետության դատախազությանը: Նրա խոսքերով, այնտեղ միջադեպի մասին ոչինչ չգիտեին: Հայրիկյանը պնդում է, որ ԱԻՄ Ք-ի մասնաճյուղը 1989 թվականից հարկաբաժին է զբաղեցնում Գյումրիում եւ կանոնավոր կերպով մուծել է վարձակալական վճարը: Կենտրոնակայանը կարելի է ազատել միայն դատարանի համապատասխան որոշմամբ: «Ես պահանջը գնահատում եմ որպես իշխանությունների կողմից կազմակերպության վրա ճնշում գործադրելու հերթական քայլ: Հարկաբաժինն ազատելու պահանջն անօրինական է», ընդգծեց նա:

ԱԻՄ Ք-ի ղեկավարը նաեւ հիշեցրեց, որ ԱԻՄ Ք-ի մասնաճյուղի շենքում երկու հարկաբաժին է զբաղեցնում «Որբերի հիմնադրամ» կազմակերպության Գյումրիի բաժանմունքը:

ՎԱՃԱՌՎՈՒՄ ԵՆ
Էժան գնով հավի ճտեր:
Զանգահարել
643054 կամ 556851

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ

ՏԵՂԱԿԱՆ

ՍՓՅՈՒՌՔ-ՀԱՅՐԵՆԻՔ

«Ամեն մի սփյուռքահայ պիտի օգնի իր երազի երկիրը կառուցելու եւ զարգացնելու»

Ինչպես խոսացել էինք, ներկայացնում ենք մեր թղթակցի հարցազրույցը մարսելահայ բարերար, հետաքրքիր ճակատագիր ունեցող անհատականության՝ Հակոբ Հակոբյանի հետ:

— Պարոն Հակոբյան, նման հարցազրույցների ժամանակ ավանդական հարց է հնչում. որտեղի՞ց եք ծագումով եւ Ձեր արմատներով:

— Մեծ հայրս եւ մեծ մայրս Մուշեցիներ են եղել: Ճակատագիրը նրանց նախ տարել է Հունաստան, ապա Ֆրանսիա, ուր եւ հաստատվել են Մարսելի շրջանում: Յոթ տարեկան էի, երբ զրկվեցի հորիցս եւ ստիպված ութ տարեկանից աշխատեցի. հետո դերձակ դարձա, ապա վաճառական, որով եւ զբաղվում եմ մինչեւ օրս:

Մայրս եւ հորեղբայրս մեր ամբողջ գերդաստանին դաստիարակեցին ազգային ոգով, եւ մենք հայ մնացինք: Ինձ այնքան էին պատմել Հայաստանի մասին, որ գիշերները երազիս մեր լեռներն էի տեսնում, մեր Արցախը, իմ Շուշին:

— Առաջին անգամ ե՞րբ Հայաստան եկաք:

— 1991 թվականին: Երազներս ինձ հանգիստ չէին տալիս, յոթանասունին մոտիկ մարդս չէի կարող անկատար երազով մնալ օտար ափերում: Որոշեցի Հայաստան գալ:

Երեւանում «Արմենիա» հյուրանոցում հանդիպեցի Արթուր Բաղդասարյան անուն-ազգանունով մի ֆիդայու, որ ապրում եւ կռվում էր Շուշիի կողմերում: Նա ինձ Արցախ տարավ, ու ես տեսա, որ զինվորները հագուստ ու կոշիկ չունեն: Շատ արագ Ֆրանսիա գնացի ու Հայաստան վերադարձա հագուստով ու դեղորայքով: Ես գիտակցեցի իմ պարտքը. կռվող Արցախին պետք է օգնեմ ինչպես կարող եմ:

— Քանի՞ անգամ եք Հայաստան ու Արցախ եկել:

— Երկու-երեք ամիսը մեկ գալիս էի 500-ից մինչեւ 1000 կգ դեղորայքով, հագուստով, այն ամենով, ինչ անհրաժեշտ է կռվող Արցախին, իհարկե իմ հնարավորությունների սահմաններում: Առիթներ եմ ունեցել լինելու ռազմաճակատում, ավելի մոտիկից ճանաչելու մեր հողը պաշտպանող զինվորին: Չնայած տարիքիս, որոշեցի ամեն ինչ թողնել ու զինվոր դառնալ: Բայց հասկացա, որ ավելի օգտակար կարող եմ լինել, երբ իմ նյութական հնարավորությունները օգտագործելով, բերեմ այն, ինչի պակաս ունի զինվորը:

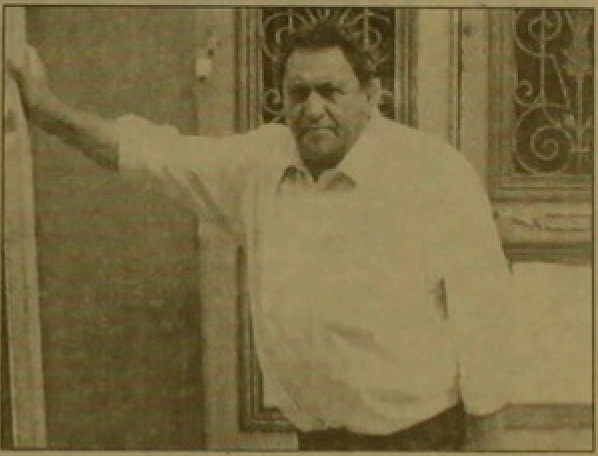

— Դուք 2-րդ համաշխարհային պատերազմի ժամանակ զինվոր եք եղել, գեներալ Դրոյի համհարզը:

— 18 ամիս ոչ մի րոպե չեմ հեռացել գեներալի կողքից: Ես նրա կարեւոր թիկնապահն էի, զգում պատասխանատու նրա կյանքի համար: Սքանչելի մարդ էր, խելացի, իր ժողովրդին սիրող: Բարկանում էր, երբ սխալ, ոչ ազնիվ գործեր էր տեսնում: Իր երկրի իսկական քաղաքացին էր: Հիմա երեւի այդպիսի մարդ չկա Ֆրանսիայում: Նա ոչ մի կուսակցության չէր պատկանում, ազատ մարդ էր, պարզապես ֆրանսիացի:

— Իսկ Ձեր ընտանիքը օգնո՞ւմ է Ձեր բարերարությունը շարունակելու գործում:

— Կինս, չնայած ֆրանսուհի, բայց շատ հայասեր է: 6 զավակ ունեմ եւ 6 թոռ: Նրանք են ինձ միշտ ոգեւորում: Աղջիկս, որ մանկական հագուստի խանութ ունի, ամեն անգամ Հայաստան գալուց բերում է լավագույն մոդելները եւ խնդրում, որ հայ երեխաներին նվիրեմ: Հիմա ես այստեղ եմ, իսկ նրանք նախապատրաստում են իմ հաջորդ այցելության ծանրոցները:

— Պարոն Հակոբյան, ի՞նչ միջոցների հաշվին եք այդքան դեղեր եւ հագուստ գնում:

— Բացառապես իմ եւ ընտանիքի անդամների հաշվին: Ես կերպասի մեծ վաճառասրահ ունեմ, անտառներ, որ վճարովի որս են անում եւ 500 հեկտար պտղատու այգիներ: Այս բոլորից գոյացած միջոցների հիմնական մասը օգտագործում եմ օգնության իմ սեփական ծրագիրը իրականացնելու համար: Հիմա իմ անտառներում որսի շրջանն է սկսվել եւ յուրաքանչյուր թույլտվություն շատ թանկ արժե: Ուրեմն, կարող եմ հուսալ, որ հաջորդ այցելության ժամանակ ավելի շատ գնումներ կարող եմ կատարել:

— Պարոն Հակոբյան, Դուք այս անգամ բացառություն արեցիք եւ օգնության ձեռք մեկնեցիք նաեւ բազմազավակ ընտանիքներին:

— Այս անգամ Արցախ գնալ-գալուց հետո շատ ուրախացա: Խաղաղություն է, մարդիկ աշխատում են, գործում: Ինձ ասացին, որ Երեւանում էլ օգնության կարիք ունեցող ընտանիքներ շատ կան: Ես որոշեցի լինել 3 բազմազավակ ընտանիքներում, օգնել (այժմ այդքան էր իմ հնարավորությունը): Նման ընտանիքները պատիվ են բերում ցանկացած ազգի: Ֆրանսիայում 12 երեխա ունեցող ընտանիքը ոչ մի նյութական հոգս ու դժվարություն չէր ունենա: Հաջորդ անգամ ավելի մեծ օգնություն պիտի բերեմ այստեղի ընտանիքներին:

— Ուրիշ ի՞նչ նպատակներ ունեք:

— Իմ փափագը Երեւանում նյութական անապահով մարդկանց համար դեղատուն բացելն է: Ես այս տարիների ընթացքում հասկացա, որ հայ ընտանիքներում քիչ չեն հիվանդները, որոնք բուժման եւ դեղի կարիք ունեն: Մարդիկ ոչ միայն բուժվելու, այլեւ դեղ գնելու հնարավորություն չունեն:

— Կրկին Հայաստան ե՞րբ կգաք:

— Սեպտեմբերի վերջին: Մեկ տոննա դեղորայք կբերեմ, կրկին հագուստ եւ այն, ինչ անհրաժեշտ է դժվարության մեջ գտնվող իմ հայրենակիցներին: Իմ կարծիքով, ամեն մի սփյուռքահայ պիտի օգնի իր երազի երկիրը կառուցելու եւ զարգացնելու:

• Հարցազրույցը վարեց
Ս. ՍԱՐԳՍՅԱՆԸ

ԱՀԱԶԱՆԳ

Դիլիջան-Իջեւան ճանապարհը ձմռանը կարող է փակվել

Իջեւանը եւս համարվում է երկաթուղային քաղաք եւ կոչված է նպաստելու հանրապետության հյուսիս-արեւելյան շրջանների տնտեսական զարգացմանը, ուղեւորափոխադրումներին: Սակայն արդեն երկրորդ տարին Աղստեւի ձորում գնացքների ձայն չի լսվում, ժանգոտել են պողպատե գծերը, չաշխատելուց փչանում են սարքավորումները: Պատճառը Հաղարծին գյուղի մոտ տեղի ունեցած սողանքն է, որի հետեւանքով տասնյակ հազարավոր խորանարդ մետր լեռնազանգվածով ծածկվել են երկաթուղին եւ հանրապետության տրանսպորտային կարեւորագույն զարկերակներից մեկը՝ Իջեւան-Դիլիջան ավտոմայրուղին: Ճանապարհաշինարարները ելք են գտել՝ տրանսպորտի հոսքը բաց թողնելով Հաղարծնի վաղուց նորոգման կարոտ, կատարելապես քարուքանդ գյուղամիջյան ճանապարհով, ուր անցած ձմռանը սառցաքարերի ու խոր փոսերի պատճառով օրեր շարունակ կազմալուծված էր երթեւեկությունը:

Հույս չկա, թե այս տարի երկաթուղային գնացքների երթեւեկությունը կվերսկսվի վթարված ուղեմասում, որովհետեւ միջոցների խիստ բացակայության պատճառով, արդեն որերորդ ամիսն է, սարի շուրջին լռում են վթարը վերացնող Դիլիջանի շինմոնտաժային գնացքի հզոր մեխանիզմները:

Այսօր, ձմռան շեմին մտահոգում է խճուղային ճանապարհի վիճակը: Ճանապարհաշինարարները չպետք է սպասեն երկաթուղային վթարի վերացմանը, որի շնորհիվ նաեւ կբացվի հիմնական ավտոմայրուղին, այլ պարտավոր են, քանի եղանակները նպաստավոր են, Հաղարծնի կենտրոնում տեղադրել ջրահեռացման խողովակաշար եւ ասֆալտապատել գյուղամիջյան խճուղին ճանապարհը: Հարկավոր է շտապել, այլապես ինչպես նախորդ ձմռանը, Իջեւանի, Տավուշի, Նոյեմբերյանի եւ Կրասնոսելսկի շրջաններից եկող ուղեւորները ստիպված հետ կվերադառնան Հաղարծնի հյուսիսային, Երեւանից եւ Վանաձորից եկողները՝ հարավային մուտքից:

ՌՈՒԲԵՆ ՍԻՄՈՆՅԱՆ

■ Շնորհակալություն, բժիշկ: Իմ խորին շնորհակալությունն ու երախտագիտությունն եմ հայտնում ՀՀ առողջապահության նախարարության Նորքի հանրապետական կլինիկական հիվանդանոցի գլխավոր բժիշկ Յուրիկ Հակոբյանին եւ Գոհար Սահակյանին իմ հիվանդների հանդեպ ուշադիր վերաբերմունքի համար: Այսօրվա ծանր պայմաններում հիվանդանոցը փորձում է նորմալ գործել, թեեւ աշխատում է. հիվանդներին օրական 4 անգամ սնունդ է տրվում, բժիշկները ուշադիր եւ բարեխիղճ են իրենց պարտականությունները կատարելիս:

ՍԱԹԵՆԻԿ ՄԻՐՏՈՅԱՆ

ԵՐԵՎԱՆ

Վաղը կհայտնվի՞ օդանավը Շենգավիթի երկնքում

Երեկ, վաղ առավոտյան, երբ Երեւանը խոր քնի մեջ էր ընկղմված, Շենգավիթ թաղամասում երկինքը սավառնող ահասարսուռ դղրդոցից ընկճված խառը բնակիչները հանկարծ վեր թռան անկողիններից: Վեր թռան եւ հարցրեցին, արդյոք պատերա՞զմ է, ռմբակոծո՞ւմ են, արդյոք ինքնաթի՞ռ է ընկնում, արդյոք ովե՞ր են... Եւ խուճապահար բնակիչները դուրս պրծան բնակարաններից: Նրանցից շատերը վախենալով, որ ուր որ է օդանավը վայր կգա, կիսամերկ դուրս էին նետվել պատուհաններից: Մարդիկ գլուխները բեկած երկնքին էին նայում, որտեղից կարծես թե ահա, ուր որ է, ինչ-որ ծանր բան էր ընկնելու գլուխներին: Բայց հանկարծ պարզվեց, որ ոչ պատերազմ է, ոչ էլ ռմբակոծություն է լինելու, այլ պարզապես հայոց ռազմական օդուժն է մանեւրում Շենգավիթի երկնքում: Բայց մինչեւ հասկացան, թե ինչն ինչոց է, արդեն ուշ էր, քանի որ գերձայնային ինքնաթիռն օդում մի ճանճի չափ էր դարձել: Այդ իսկ պատճառով չկարողացան պարզել, ՄԻ՞Գ էր, ՏՈ՞Ւ էր, ԼՈ՞Ւ էր, թե ԲՈ՞Ւ էր, վերջապես ինչո՞ւ էր առավոտ գիշերով իրենց քունը խանգարում: Բացի այդ, չէ՞ որ ահաբեկել առավոտից կարող էին փչվել շենքերի ապակիները, իսկ վախից մարդիկ կարող էին հազար ու մի հիվանդություն ձեռք բերել (օրինակ՝ շաքարախտ, կաթված), մանավանդ երեխաները: Վերջապես, չէ՞ որ ինքնաթիռը հանկարծ (ի՞նչ իմանաս) ինքը կարող էր ընկնել շենքերից մեկի գլխին:

Մի խոսքով, այս հարցերին պատասխան չգտնելով, մարդիկ կամաց-կամաց գնացին իրենց տները, բայց հանկարծ, ո՜վ սարսափ, քիչ անց նորից նույն դժոխային հռնդյունը նրանց դուրս բերեց փողոց: Օդաչուն (կամ օդաչուները) վերադառնալով, որոշել էր նորից հիմնովին սասանել Շենգավիթի երկինքը: Այս անգամ բնակիչներից շատերը հասցրեցին նկատել նրա օդանավը, որը մի քանի վայրկյան անց կրկին դարձավ մի ճանճի չափ: Հետո նա էլի մի քանի անգամ հայտնվեց եւ անհայտացավ: Այնքան եկավ ու գնաց, որ ի վերջո բնակիչները վարժվեցին թե նրա ներկայությանը, թե բացակայությանը: Նույնիսկ կարծիքներ լսվեցին, որ խիզախ օդաչուի մանեւրները օգտակար են բնակչության համար, քանի որ վարժվելու դեպքում, հնարավոր օդային գրոհների ժամանակ խուճապը մեծ չի լինի:

Տեսնենք առավոտյան նորից կհայտնվի՞ օդանավը:

ԳԱԳԻԿ ՄԱՐՏՈՅԱՆ

ԱՍՈՒՅԹԱԲԱՆ

Մարդը երկրային

Մարդ կա, պասիվ էր իր քաղաքացիական պարտքը կատարելու ընտրությունների ընթացքում: Մարդ կա, այնքան ակտիվ էր, որ պատրաստ էր ընտրել երկու եւ ավելի անգամներ: Ամեն մարդու ժամ չեն հարցնում: Մարդ կյանքի մի մասն անցկացնում է՝ պայքարելով ինքնասպանության դեմ, մյուս մասը՝ ինքնապահպանման համար: Չեզոքություն գոյություն չունի: Այդ չեզոքություն կոչվածը միշտ էլ ինչ որ մեկի համար ձեռնտու է:

Մարդ կա, աղա է, մարդ էլ կա ծառա է: Մարդ կա, կնոջն է շալակած տանում: Մարդ կա, ելել է շալակը կնոջ: Տղամարդն ախորժում է, երբ կինը նրան հավանում է, կինը հավանություն է տալիս, երբ տղամարդը նրան հավանում է եւ հավացնում: Կինը հանվում է, երբ տղամարդը նրան հավնում է: Մարդ կա, երբ հանդիպում է ողջերին, հիշում է նրա մեռելներին: Մարդ հաշվետու է իր ծնողներին, հաշվետու է իր ամուսնական զույգին, սիրեկանին կամ սիրուհուն, երբեմն նաեւ իր եւ նրա երեխաներին: Հաշվետու է պետությանը, երբեմն էլ պետական անվտանգությանը: Հաշվետու է իր հիմնարկի կամ գործարանի շեֆերին: Առաջին հերթին անպայման հաշվետու է Աստծուն, եթե նույնիսկ աթեիստ է: Այդ ամենից հետո մարդն ասում է, որ ինքն ազատ է: Այսքա՞ն էլ ինքնախաբեություն:

Ինչո՞ւ կանայք ավելի հանդուրժող են իրենց սիրեցյալների հետ նրանց դավաճանող ընկերուհիներին: Իսկ տղամարդիկ անհանդուրժող են իրենց սիրուհիների հետ նրանց դավաճանող ընկերներին: Պատճառը հայրիշխանության փա՞ստն է: Մարդն այնքան մեծամիտ է, որ «այդպիսի բան չէի տեսել» դարձվածը դարձնում է գնահատման չափանիշ:

Մարդու հիմնական հոգսը պետք է լինի իր վերամարմնավորումն ավելի ցածր մակարդակով կրկնելու վտանգը. այդ դեպքում նա կդառնա առաքինի: Պրոսայաքնովայական կլինի, որ ասենք. «Ոչ միայն աշխարհը, այլեւ մեր սեփական մարմինն անգամ մեզ մնալու չէ՝ կենդանաբանության դասասրահի խաբարով»: Երկրային առումով անմահ լինելը նշանակում է սերնդակից լինել բոլոր գալիք սերունդներին: Հուսահատվելու չէ՝ մարդու հայհայն է գնացել, հայվայն է մնացել: Մարդը երբեմն այնքան է խեղճանում, որ ըմպման բավականությունը համարում է երջանկություն: Եթե մեկին գնահատում ես, անմիջապես փող մի տա: Պատիժն սկսվում է հենց այն պահից, երբ գլխացավ ունենալու չափ մարդ մտորում է կատարելիք հանցանքը:

Գժանոցում սրամտելն ապարդյուն է. հոգեբույժը չի գնահատի քո սրամտությունը: Մեզնից յուրաքանչյուրն ընդամենը փոխարինող է: Երեխաները սիրում են այն կենդանիներին, որոնք նման են իրենց: Անցումային շրջանի բնորոշն է այն, որ ծխելիս ծամոն են ծամում: Խաղամոլը հենց իր առաջին մեծ շահումի հետեւանքով է կործանվում: Մարդ կա, որ կեֆը սկսում է երգեցնելով, վերջացնում երգելով:

Սիրահարներն իրար կերակրում են, որովհետեւ գիտեն, որ սերն անցողիկ է: Մարդ կա, որին շաբաթական մի երկրաշարժ է պետք, որպեսզի հասկանա իր կատարած չարիքների հետեւանքների տարածքը: Մարդ կա՝ երկու կին ունի եւ մեկ ինֆարկտ: Մարդ կա մի կին ունի եւ երկու ինֆարկտ: Մարդ կա, որի ոչ թե անձն են հարգում, այլ սպառնալիքի պոտենցիալը: Մարդ կա, խաշ է ուտում, մարդ էլ կա խաշիլ է ուտում: Մարդ կա, աղքատության լծի տակ է: Մարդ կա, առատության ծծի տակ է: Մարդ կա, աքսորավայրի մեջ է: Մարդ կա, սեղանիկավայրի մեջ է: Մարդ կա, ճաշասեղանավայրի մեջ է, մարդ կա, գրասեղանավայրի մեջ է. մի խոսքով, կյանքը պայքար է, պայքար մինչեւ ճախրավերջ, որովհետեւ վերջում մեռնելիս մարդ կա, [...] հնելով է մեռնում, մարդ էլ կա՝ ոռնալով է մեռնում: Հիշատակը թեթեւ լինի նրա վրա:

•ԱՐՈՒԺԱՆ ՆԱԼԲԱՆԴՅԱՆ•

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ

Ինչքան էլ ցավալի է, այնուամենայնիվ, ակնառու է այն փաստը, որ առաջիկա մի բավականին տեւական ժամանակահատված հայ արվեստի ու գրականության ճակատագիրը որոշելու են Աբիսողոմ աղաները... Այսինքն, փողատեր մարդիկ, որոնք ինչ որ տարօրինակ օրինաչափությամբ, բոլոր ժամանակներում, բոլոր հասարակարգերում ճիշտ եւ ճիշտ տեղավորվում են մեծ երգիծաբանի պատկերած կերպարի պարամետրերում: Ճիշտ է, ժամանակները ինչ-ինչ տարբերություններ ու փոփոխություններ են բերում. հագուստեղենն ու ասել խոսելը կարող են փոքր ինչ հղկված լինել, էլի ինչ որ տարբերություններ ավտոմեքենայի, տան ներսի ու դրսի հետ կապված, բայց դրանք միայն արտաքին փոփոխություններ են... Իսկ ներսը, ներսը սքանչելիորեն հասունանում է...

Հայ գրականության քանիերորդ անմահության դատապարտված կերպին իսկ պատահած ջահելի գիրկը եւ ապա որոշ ժամանակ անց արդեն սիրախաղ, բայց նորածին երեխան գրկին ողբաձայն վազում է հայրական տուն, նախատելով ծնողներին, թե ես փոքր էի, չէի հասկանում, իսկ դուք մեծ էիք եւ գիտեիք ինչո՞ւ չկանխեցիք, չզգուշացրեցիք, չբացատրեցիք, ի վերջո, չարգելեցիք... Մինչդեռ սկզբում ինչքան հաճելի էր...

Ուրեմն, խոսենք հաճույքի մասին:

Այո, ցավոք սրտի, ճիշտ չէ, ավելի ճիշտ, խիստ հազվադեպ է, որ միտքն ու հոգին կրթելու, հասունացնելու, ազնվացնելու պրոցեսն ուղեկցվում է առատաբուխ հաճույքով: Հիշենք ուսման տարիները (համոզված եմ, որ այդ առումով հիմա եւ հետագայում ոչինչ չի փոխվելու), աշակերտների, ուսանողների ճնշող մեծամասնության համար մահացու տաղտկալի են դասաժամերը եւ նրանց համար այդ շրջանում ամենախանգր, ամենահաճելի, ուրախարար երաժշտությունը...

վա, երբ ասեմ, որ դասականն ու ժողովրդականն ամենեւին իրար հակադրված չեն, այլեւ լրացնում են միմյանց, եւ այս տեսակետից բնորոշ օրինակ է 15-16-րդ դարերում սկզբնավորված ֆրանսիական շանսոնը, որ հետագայում հարստանալով բազմաձայնությամբ, հիմք ծառայեց օպերայի ծեւավորմանը... Խնդիրն այն է (այստեղ է, ինչպես ասում են, թաղված շան գլուխը), որ կրթվելու, հղկվելու տառապագին ուղին անցած անհատականության հոգեւոր ընկալման դիապազոնը չափազանց լայն է եւ պատարագներից ու սիմֆոնիաներից զատ նրանք կարող են մեծ հաճույքով վայելել Սայաթ-Նովայի կամ Ջիվանու երգերը, ինչու չէ, նաեւ ռաբիսի ինչ-ինչ հաջող կատարումներ... Երկրորդ դեպքում, ավաղ, «հուսալիորեն» փակ են դեպի պատարագ ու սաղմոս տանող ճանապարհները... Վերադառնալով գրականությանը, ասեմ, որ սխալ կլինի պնդել, թե վե-

ժամանակակից գրականությունը միայն նրանց ուսերին է եղել... Առնվազն տասը ժամանակակից հայ գրողի անուն կարող եմ տալ, որոնց ստեղծագործությունները միահյուսված են համաշխարհային գրականության արդի կենդանի ընթացքին... Իսկ տասը գրողն արդեն գրականություն է: Կենդանի գրականություն: Վիճակը նույնն է երաժշտության, նկարչության, արվեստի ու մշակույթի մյուս ասպարեզներում... Մինչդեռ, բացառված չէ, որ վաղը սգավոր տեսքով մի երիտասարդ ազդարարի ժամանակակից հայ երաժշտության, այնուհետեւ նկարչության, թատրոնի, կինոյի, ճարտարապետության մահերը... Երաժշտության մահազդն ըստ երեւույթին արդեն նախապատրաստվում է, ինչի ակնառու վկայությունն է ռաբիս երգ-երաժշտության շուրջ վերջերս ծավալված գովերգական կամպանիան...

Սակայն նույնիսկ այս իրադրության մեջ կոպիտ սխալ կլիներ ռա-

որ փորձեմ առնչություններ փնտրել նրանց միջեւ: Պատճառները բազմաթիվ են, առաջիններից մեկը, ինչպես արդեն նշել ենք վերեւում, բռնությամբ աղճատված մեր ազգային կենսագրությունն է: Ի՞նչ իմանաս, միգուցե իր հղկվածությամբ, ինքնատիպությամբ, ազգային դիմագծով ամենավառ արտահայտված ազգային երգարվեստն ունենայինք, եթե սերնդե սերունդ ժառանգաբար փոխանցվեին գողթան երգիչների արվեստն ու հմտությունները... Մեկ պատերազմն է խանգարել, մեկ՝ նոր կրոնը, ապա՝ ջարդերը, գաղթն ու հեղափոխությունները... Ինչ վերաբերում է ֆլամենկոյին, այն ունեցել է թե փոխանցվելու եւ թե զարգանալու հնարավորություն. ճիշտ է, միջնադարում սկզբնավորվելով արաբական, հնդկական, գնչուական երանգների միահյուսումից, սերնդե սերունդ, դարերի ընթացքում այնպես է հղկվել ու կատարելագործվել, այնպես նրբորեն է

ԾՈՒՌ ՆՍՏԵՆՔ, ՇԻՏԱԿ ԽՈՍԵՆՔ

Աչքի մեկը կապույտ ըլլա, մյուսը սեւ ըլլա...

պարերից այս մեկը երեւի թե ամենաանմահն է: Թեեւ անցյալ տասնամյակներում նա ինչ որ մի կարճ շրջան կոնֆլիկտի մեջ էր դասահրավական մարմինների հետ, որոնք այդ օրերի խառնաշփոթ սոցկուլտմասների մեջ ոչ մի կերպ չէին կարողանում տեսնել ապագա ազնիվ կոմերսանտներին, սակայն իշխող տրամադրությունը փոխըմբռնողականն էր, հաշտ ու խաղաղ, փոխշահավետ գործակցության ծեքբերումներով... Քանի որ այդ շրջանում ամեն ինչ պետական էր, պետական դիպլոմներով եւ պետական կրթությամբ զինված երաժիշտները կարողացել էին գրավել ունկնդիրների հետ առնչվելու բոլոր հնարավոր օղակները՝ Աբիսողոմ աղայի գեղագիտական հաճույքների համար ասպարեզ թողնելով միայն սննդի օբյեկտները՝ ռեստորանները, վեստերոկները... Ինչ խոսք, նա իրեն սրտամոտ երգ-երաժշտություն կարող էր պատվիրել ու լսել նաեւ հարսանիքների, կնունքների, պարզապես քեֆ ուրախությունների, բնականաբար նաեւ սգո ու վշտալի արարողությունների ժամանակ... Սակայն բոլորովին ուրիշ պայմաններ են ստեղծվել հիմա՝ լիակատար ազատություն, եւ նա իր անվերջ բազմացող թոռներով ու ծոռներով ոչ մի օրենք չխախտելով կարող է գնել ոչ միայն բոլոր ուսումնական հաստատությունները, այլեւ իր «ճաշակը» թելադրել ամենուրեք՝ երգ-երաժշտության ասպարեզում առաջին հերթին...

Ես մեր նորընծա լրագրողներին խորհուրդ կտայի նախքան վերոհիշյալ Աբիսողոմ աղային ազգանվեր [illegible] եւ կամ արվեստասեր բիզնեսմեն համարելը եւ նախքան ռաբիս անունով կնքված երգ-երաժշտությունը ֆլամենկոյի, շանսոնի, իսկ կատարողներին՝ Բրելի, Ազնավուրի, Վիսոցկու հետ համեմատելը, եւս մի անգամ խորհել մեր ժողովրդի բռնի խճողված, աղավաղված կենսագրության եւ դրա հետեւանքով խճողված ու աղավաղված արվեստի ու գրականության մասին, այն կորուստների մասին, որոնցից շատերը անվերադարձ են, եւ շատ դեպքերում, օրինակ, երգ-երաժշտության խնդրում, երբեմն անհրաժեշտ պայման է ոչնչից սկսելը: Բայց այդ «ոչնչից» ինչ որ բան ստեղծելուն կարող են մեծապես օգնել մեր արվեստի մյուս ճյուղերը՝ ճարտարապետությունը, նկարչությունը, գրականությունը. ինչպես որ մարդու մեկ մասի օգնությամբ կարելի է վերականգնել նրա ամբողջ մարմնի պատկերը, այնպես էլ մեր արվեստի համեմատաբար անխաթար ու ամբողջական մնացած ու մեզ հասած ասպարեզների օգնությամբ հնարավոր է ինչ որ բան ստեղծել ոչնչից: Այդպես են վարվել մեր մեծերը եւ Կոմիտասը առաջին հերթին: Սակայն սա դժվար, տառապագին ճանապարհ է, եւ հաճելի ոչինչ բան կա այստեղ... Ես չէի ուզենա, որ նոր սերունդը միայն հա[illegible] ընդունիչներ չափանիշ, եւ ամենաշատը ես չէի ուզենա, որ նա նմանվեր այն դեռահասի աղջկան, որը հաճույքից մոլորված նետվում է առա-

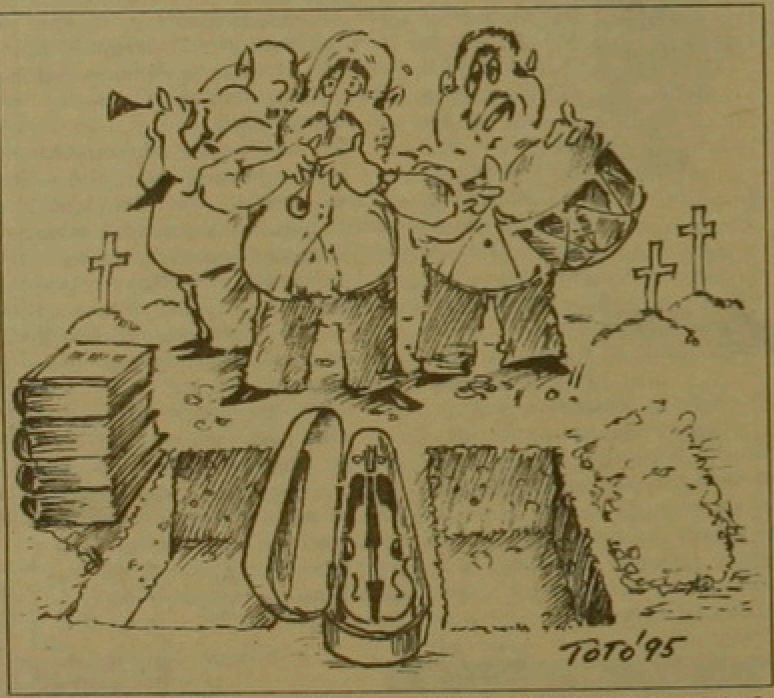

դասավարտն «ավետող» զանգն է: Հիշենք (չեմ կասկածում, որ հիմա էլ է նույն վիճակը) ինչ ցնծագին ոռնոցով էինք դիմավորում այն լուրը, որ ուսուցիչը (դասախոսը) հիվանդացել է, հետեւաբար դաս չի լինելու, ինչ որ մի թեկուզ կարճ շրջան ազատվում էինք ... սովորելուց: Այո, պետք է խոստովանել, որ մարդու բնույթն է այդպիսին, մեղադրելի ոչինչ չկա՝ պարզ է, որ ժամերով չոր նստարանին նստելուց եւ ուսուցչի (դասախոսի) շատ դեպքերում քնեցնող ու միապաղաղ ձայնը լսելուց առավել հաճելի է փողոցներում ազատ քափառելը, սուրճ խմելն ու աղջիկներին սիրահետելը... Ահա թե ինչու հասարակությունը ստիպված է զսպաշապիկի մեջ մտցնելով հաճույքները պարտադրել ուսումը՝ երբեմն ծեծ ու ջարդով, երբեմն համոզելով ու խնդրելով կարդալ տալ գրքերը, անգիր անել բանաստեղծությունները... Այս տեսակետից բավականին զավեշտական էր հետեւելը այն մի հեռուստահաղորդմանը, երբ մի շարք այդօրինակ «ընթերցողներ» վկայում էին, որ ժամանակակից գրականություն չեն կարդում... Հավատում եմ: Նրանք ընդհանրապես ոչինչ չէին կարդա, եթե ստիպված չլինեին քննություն հանձնել եւ ուսծրագրի պարտադրմամբ ծանոթանալ ինչ-ինչ հեղինակների... Առանձին անհատները, հասկանալի է, հաշվի մեջ չեն, ես խոսում եմ մեծամասնության մասին: Իսկապես ինչ մի հաճույք կարող է լինել ժամերով գամված ծզելու կամ գրքերի վրա աչք թոռացնելու մեջ... Բայց սա դեպի իսկական եւ վերին հաճույք տանող ուղին է եւ հենց այստեղ է, որ բաժանվում են նրանց ճանապարհները, ովքեր հաճույքով են լսում (չեմ ուզում օտար անուններ տալ) Եկմալյանի պատարագներն ու Խաչատրյանի, Կոմիտասի երաժշտությունը, իսկ մյուսները նվաղում են կլարնետի արտակեղծ ողբի տակ... Թող տարօրինակ չթ-

րոհիշյալ «ընթերցողներն» ընդհանրապես ոչինչ չեն կարդում, թեեւ բնորոշն այն է, որ նրանցից շատերը դպրոցը մի կերպ հաղթահարելուց հետո կտրականապես խզում են կապերը գիր ու գրականության հետ, իսկ վերջին շրջանում, կիսաքաղց, խավարին ու ցրտին, տառերն էլ կմոռանային, եթե... թերթ կարդալու, հիմնականում առաջին էջը, եւ դրա միջոցով կենսականորեն կարեւոր տեղեկություններ քաղելու կարիքը չնեղեր՝ գազամուղը պայթել է, թե ոչ, լույս լինելու է, թե ոչ, կտրոնով կարագ բաշխելու են, թե ոչ եւ այլն, իսկ առավել կարեւորը՝ պատերազմը վերսկսվելու է, թե ոչ... Այո, ինչպես արդեն նշեցի, կա մի բավականին ստվար խավ, որ նաեւ գիրք է կարդում. խնդիրն այն է, թե ինչ գրքեր են դրանք եւ ինչ կապ ունեն այդ գրքերը գրականության հետ...

Այստեղ է, որ մենք պարտավոր ենք ընդլայնել մեր հայացքը. այո, ռաբիսը միայն երգ-երաժշտություն չէ, վաղուց ի վեր կան եւ «հաջողությամբ» գործում են ռաբիս գրականություն, նկարչություն, ռաբիս կինո ու թատրոն, եւ ընդհանրապես՝ կա ռաբիս մտածողություն, ճաշակ եւ նույնիսկ մարդու տեսակ: Կարծում եմ, որ շատերդ լսած կլինեք այս արտահայտությունը՝ այսինքը ռաբիսի մեկն է... եւ ամեն ինչ պարզ է ու հասկանալի: Բացառված չէ, որ եթե մեկ երկու տարի էլ շարունակվի արվեստի ու գրականության նկատմամբ արդեն ձեւավորված այս քաղաքականությունը, ապա աշխարհի քարտեզի վրա կհայտնվի ռաբիս... ժողովուրդ: Դրա նախանշանները կան... չէ՞ որ վերջերս ի լուր ամենքի ազդարարվեց, որ ժամանակակից հայ գրականությունը մեռել է. ինչ խոսք, ցամաքել է սոցռեալիզմի վարարուն գետը, նվաղել ու համրացել են կոլխոզերգուներն ու արտադրության առաջավորների քասագովները... Մի՞թե ժա-

բիսի դեմ համընդհանուր պայքարի կոչ անելն ու միայն նրան մեղադրելը՝ ազգային դիմագիծ չունենալու համար... Չմոռանանք այն խիստ ռուսականացած մթնոլորտը, որն իշխում էր մեր կոնսերվատորիայում եւ ընդհանրապես երաժշտական ուսումնական հաստատություններում: Այդ շրջանում մեր երաժշտությունն ընդհանրապես կանգնած էր իր ազգային դիմագիծը կորցնելու սպառնալիքի առաջ՝ մեկ երկու խոշոր անհատականություն ոչինչ չէին կարող անել վիճակը փոխելու առումով: Ռուսականացված, ռաֆինացված մթնոլորտում ձեւավորված պրոֆեսիոնալ երաժիշտները բնականաբար պիտի խորին անտարբերությամբ վերաբերվեին ժողովրդական երգ-երաժշտությանը... Եթերն ու պաշտոնական բեմերը ողողված էին, ճիշտ է, պրոֆեսիոնալ տեսակետից անթերի, բայց ազգային նկարագրով լիովին կոտված մեղեդիներով... իսկ մարդիկ տներում, ուրախությունների ու տխրությունների պահերին երգում էին բոլորովին այլ երգեր: Այս խզումը տարիներ շարունակ խորանում էր: Կոմիտասի մշակած երգերը չէին կարող դրությունը շտկել, որովհետեւ դրանց կատարման համար առնվազն պետք էր վոկալ կրթություն ունենալ գոնե ուսումնարանի մակարդակով: Տաղանդավոր կոմպոզիտորներ կային, բայց նրանցից, օրինակ, Ռ. Ամիրխանյանի ո՞ր մի երգը կարելի էր օգտագործել այն տխուր արարողության ժամանակ, որն անխուսափելի է, ավաղ, մեր կարճառոտ կյանքում... Կարճ ասած, մեր պրոֆեսիոնալների երգերը հասկանալի պատճառներով չմտան մեր կնունքների ու ծնունդների, հարսանիքների ու թաղումների եւ պարզապես առիթով ու անառիթ քեֆ անող մարդկանց երգացանկի մեջ: Վերջին հարյուրամյակում հայ մարդիկ ամուսնանում են գերմանացի Մենդելսոնի հանդիսավոր տոնական երաժշտության ղողանջների տակ, գերեզման են իջնում լեհ Շոպենի հանդիսավոր ողբերգական մեղեդու ուղեկցությամբ... Ինչ խոսք, կան Սայաթ-Նովայի, Ջիվանու հրաշալի երգերը, բայց մարդիկ դրանցից զատ նոր, իրենց ժամանակին, իրենց ապրած օրերին հարազատ, բնորոշ երգեր են ուզում... Երկար սպասելուց եւ «դրսից» օգնություն չստանալուց հետո, ժողովուրդն ստիպված է եղել հույսը դնել սեփական ուժերի վրա, եւ ինչպես սպասելի էր, դրանք պրոֆեսիոնալ երգի տեսանկյունից ոչ մի քննության չեն դիմանում՝ անկատար են, երբեմն խիստ անճաշակ, ոչ մեղեդին է հղկված եւ ոչ էլ տեքստը... եւ լի բազում թերություններ: Այս ամենով հանդերձ, այդ երգերն ունեն մի շարք առավելություններ, որոնցից զուրկ են պրոֆեսիոնալները. այդ երգերն անկեղծ են իրենց պարզունակության մեջ եւ սրտառուչ մտերմիկ են՝ իրենց միամիտ անկատարությամբ... Անկեղծությունից ու սրտառուչությունից զատ, այս երգերը որեւէ այլ առնչություն չունեն ոչ ֆլամենկոյի, ոչ Վիսոցկու, էլ չեմ ասում՝ Ազնավուրի ու Բրելի հետ, ինչքան էլ

ազատվել օտար ազդեցություններից, որ բավական է մեկ երկու հնչյուն, որ պեսզի անմիջապես հասկանաս, որ գործ ունես իսպանական երաժշտության հետ: Չպետք է մոռանալ, որ այդ վառ արտահայտված ազգային դիմագիծը ձեռք է բերվել շնորհիվ այն բանի, որ ֆլամենկոյի համար ողնաշար են ծառայել լիթուրգիաների՝ կրոնական ծիսական երգեցողության ձայնաշարային, մեղեդու կառուցման սկզբունքները... Մեր ռաբիսի անատոմիան ուսումնասիրելիս, անմիջապես նկատում ես, որ կողոսկրերը արաբական են, ոտքերն ու ձեռքերը՝ պարսկական, սիրտն ու թոքերը՝ հնդկական, իսկ ողնաշարը՝ թուրքական... Հայկականը, թերեւս միայն տեքստն է, այն էլ ի՞նչ տեքստ՝ մի կերպ իրար կցմցված բառեր, որոնք ոչ քերականությամբ են իրար միանում, ոչ մտքով եւ ոչ էլ տրամաբանությամբ... Այստեղ է ֆլամենկոյից, Վիսոցկուց, Ազնավուրից ու Բրելից ռաբիսին անհուսորեն բաժանող վիհը՝ եթե առաջինների տեքստերը իսկական պոեզիայի նմուշներ են, ապա մեր հարազատ ռաբիսի պարագային դժվարանում եմ համար բառ գտնել... մեղմ ասած, դրանք որեւէ կապ չունեն պոեզիայի հետ: Այս տեսակետից ֆլամենկոյի հետ թերեւս կարելի է համեմատել Ավետիք Իսահակյանի բանաստեղծություններով գրված երգերը... Ցավոք սրտի դրանք շարունակություն չունեցան, եւ մեր թե՛ պրոֆեսիոնալները, թե՛ ռաբիսականները գերադասեցին իրենց մեղեդին հյուսել անարվեստ բառակույտերի շուրջ...

Վերադառնալով մեր պատվարժան Աբիսողոմ աղային, դառնությամբ պիտի նշենք, որ վերելքի հույսեր կապել նրա ճաշակի հետ անհնար է: Նա հայ մարդու ամենաանփոփոխ տեսակն է: Ինչ վերաբերում է ուժեղ ու ամուր պետության եւ նրանով պայմանավորված ծաղկող արվեստի, գրականության, կրթության, մշակույթի, գիտության փոխներդաշնակ, իդեալական վիճակին, ապա այն ցավոք դեռեւս պրիմասային նախընթացում է: Պետությունն առայժմ իրոք հնարավորություն չունի լրջությամբ ու խորությամբ զբաղվել արվեստով ու մշակույթով: Սակայն պիտի գնահատենք, որ նա արդեն այնքան ուժ ունի, որ կարողանում է հաջողությամբ պաշտպանել մեր հանրապետության անկախությունն ու անառիկ պահել նրա նյութական սահմանները: Սակայն սխալվում են նրանք, ովքեր կարծում են, թե միայն դա է պետության գերխնդիրը. չունենալով, չպահպանելով, չզարգացնելով սեփական, ազգային բարձր արվեստ, գրականություն, մշակույթ, երկիրը շատ արագ կարող է վերածվել հոգեւոր գաղութի, կորցնել իր հոգեւոր անկախությունը, իսկ այդ պահից մինչեւ ընդհանրապես անկախության կորուստը մի քայլ է... այստեղ արդեն ոչ ուժեղ պետությունը կարող է փրկել եւ ոչ էլ ուժեղ բանակը...

Կմնա միայն Աբիսողոմ աղան, որի համար բացարձակապես մեկ է՝ անկա՞խ է ինքը, թե՞ կախյալ...

ՀՈՎՀԱՆՆԵՍ ԳՐԻԳՈՐՅԱՆ

digitised by A.R.A.R.@

Այգ **միջազգային**

ՄԵԿՆԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆ

Ղազախստանը հանրաքվեի նախօրեին

Զանգվածային լրատվության միջոցներն արդեն հաղորդել են այն մասին, որ սահմանադրության ընդունման հանրաքվեի նախօրեին Ղազախստանի մայրաքաղաք Ալմա Աթայում իրավիճակը բարդացել է ընդդիմության ներկայացուցիչների ելույթների հետեւանքով:

Երկուշաբթի երեկոյան Ալմա Աթայում ձերբակալվեցին ընդդիմության մի խումբ ակտիվիստներ, որոնք հավաքվել էին սկսել. բողոքելով օգոստոսի 30-ին հանրաքվեի դրված նոր սահմանադրության դեմ: Ալմա Աթայի իրավապաշտպան կազմակերպություններից մեկի տվյալների համաձայն, իրավապահ մարմինները 19 ցուցարարների են կալանավորել անօրինական հանրահավաքի անցկացման մեղադրանքով:

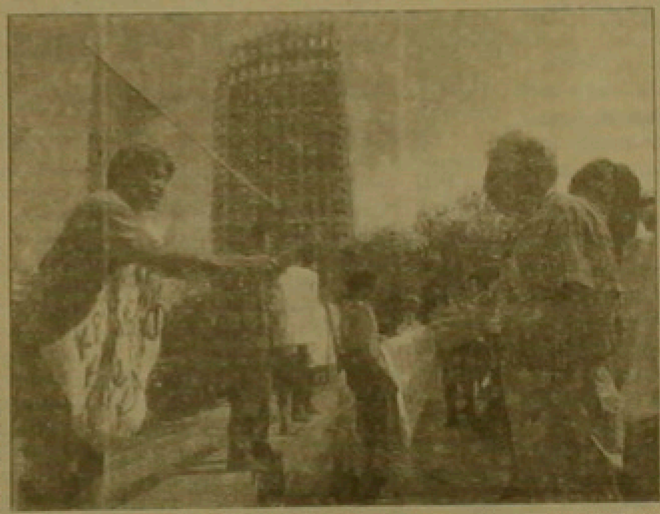

Ընդդիմությունը հանդես է գալիս սահմանադրության ներկայացված նախագծի դեմ, դա պատճառաբանելով նրանով, որ սահմանադրությունը բոլոր կետերով էլ ավելի ամրապնդել երկրի նախագահ Նուրսուլթան Նազարբաեւի իշխանությունը, որի լիազորությունները արդեն երկարաձգված են մինչեւ 2000 թվականը:

Սակայն Ղազախստանի հասարակական-քաղաքական իրադրության բարդացումը բացատրվում է ոչ միայն սահմանադրության առնչվող դեպքերով, այլեւ երկրի նախագահի վերջին արտաքին քաղաքական քայլերով:

Այսպես, օրինակ, Թուրքիայի վարչապետ Թանսու Չիլլերի Ալմա Աթա կատարած վերջին այցը որոշ իմաստով աշխուժացրեց Ղազախստանի ընդդիմության գործունեությունը: Ինչպես բոլոր զարգացող երկրները, Ղազախստանը եւս ներդրումների մեծ կարիք ունի: Արեւմտյան երկրները շատ բան են խոստանում, բայց չեն շտապում կատարել պարտավորությունները: Այս պայմաններում կոնկրետ առաջարկություններով եկած Թուրքիայի վարչապետի այցը կարող է դրական լույսով ներկայացվել: Ինչպես արդեն հաղորդվել է, Նուրսուլթան Նազարբաեւի եւ Թանսու Չիլլերի հանդիպման ժամանակ համաձայնեցվել են նախագծեր, որոնց իրականացման նպատակով Թուրքիան Ղազախստանին հատկացրել է 300 միլիոն դոլարի վարկ: Այդ միջոցների զգալի մասը կտրամադրվի երկրի տնտեսության ագրարային հատվածում սեփականաշնորհման աշխուժացմանը: Այդ հանդիպման ժամանակ քննարկվել են նաեւ ղազախական նավթը Թուրքիայի տարածքով տեղափոխելու հնարավորությունները:

Նկարագրված իրավիճակը շատ է հիշեցնում Թուրքիայի նախագահի Սուլեյման Դեմիրելի անցյալ տարվա շրջագայությունը, որը քննարկել էր գրեթե նույն հարցերը:

Ամեն ինչից երեւում է, որ Թուրքիան ոչ մի կերպ չի կարող համաձայնել միջինասիական տարածաշրջանի իրական «կորստին»: Ինչպես նշեցին վերլուծաբան դիտորդները, Թուրքիային ձեռնտու չէ Նովոռոսիյսկով թուրքմենական գազի փոխադրումը: Բայց Թուրքիային հազիվ թե հաջողվի հասնել ցանկալի նպատակին: Մինչեւ օրս Մոսկվային հաջողվել է խոչընդոտել Ռուսաստանի տարածքի շրջանցման փորձերին: Սկզբում թվում էր, թե թյուրքալեզու երկրները կձգտեն դեպի Թուրքիա, սակայն Ռուսաստանի հետ այդ երկրների կապերը, ինչպես պարզվեց, ավելի ամուր են, քան ենթադրվում էր: Միանգամայն այլ բան է, որ Թուրքիան միջինասիական երկրների համար գրավիչ մնում է: Տարածաշրջանում Թուրքիայի ներդրումների ծավալը հասել է շուրջ 4 միլիարդ դոլարի, թյուրքալեզու երկրների հետ առեւտրի ծավալը մեծանում է: Ղազախստանի նավթի ու գազի խնդիրը քաղաքական տեսանկյունից սերտորեն կապված է Կասպից ծովի կարգավիճակի որոշման խնդրին:

Օրերս՝ օգոստոսի 22-ին, Ռուսաստանի եւ Ղազախստանի ներկայացուցիչները խորհրդակցություն անցկացրին Կասպից ծովի խնդրի շուրջ: Կողմերը գլխավորում էին Ռուսաստանի կառավարության փոխնախագահ Ալեքսեյ Բոլշակովը եւ Ղազախստանի վարչապետի առաջին տեղակալ Նիգմատջան Իսինգալիեւը:

Հանդիպումն ի հայտ բերեց երկու կողմերի համաձայնության մոտեցումը Կասպից ծովի իրավական կարգավիճակի միջազգային նախագծի առթիվ:

Սակայն «Կասպից ծովի հատակի հանքային պաշարների օգտագործման» շատ կարեւոր հարցի առթիվ ղազախական կողմի կարծիքը փոքր-ինչ խուսափողական բնույթ է կրում: Այսպես, Ղազախստանի ներկայացուցիչները, ընդհանուր առմամբ չժխտելով ռուսական կողմի առաջարկած հարցի կարգավորման մոդելը, հայտարարեցին, թե հարկավոր է այն լրացուցիչ կերպով ուսումնասիրել ու վերջնամշակել:

Գաղտնիք չէ, որ խոսքը նավթի ու գազի, ինչպես նաեւ դրանց փոխադրման ուղիների մասին է: Թուրքիայի հետ դրանից մեկ շաբաթ առաջ ստորագրելով որոշակի համաձայնագրեր եւ ներդրումների ձեռքբերման երաշխիքներ, Ղազախստանը, իհարկե, պետք է հրաժարվեր:

Ղազախստանի ղեկավարության այդ «հրաժարումը» երկրի ներսում հանգեցրեց որոշակի անհանգստության, ընդդիմության ելույթների, որի շարքում գտնվում է հիմնականում Ղազախստանի բնակիչների 40 տոկոսը կազմող ռուսալեզու բնակչությունը: Նախագահի ցրած խորհրդարանի ընդդիմադիրներից մեկը՝ Նիկոլայ Չեռնիշովը հանրահավաքում հայտարարեց, թե Նուրսուլթան Նազարբաեւին չի հաջողվի հաղթահարել Ալբայական Հանրապետության կազմավորման գաղափարը:

ՌՈԶԱ ԳԱՍՊԱՐՅԱՆ,
Պատմագիտության թեկնածու

ԹՈՒՐՔԻԱ

Հ. Չեթին. Կիպրոսի խնդիրը Թուրքիայի ազգային խնդիրն է

23 ՕԳՈՍՏՈՍ, TRT: Պետնախարար, փոխվարչապետ Հիքմեթ Չեթինը Անկարայում ընդունեց Հանրապետական թուրքական կուսակցության նախագահ, ՀԿԹՀ փոխվարչապետ Օզքեր Օզգյուրին: Հանդիպման ավարտից հետո Չեթինը լրագրողներին հայտարարեց, որ «Հարավային Կիպրոսը միակողմանիորեն Եվրամիությանը անդամագրելու որոշումը Կիպրոսի խնդրի կարգավորման հնարավորությունը հարցականի տակ կդնի»: Այդ Չեթինը ավելացրեց. «Կիպրոսի խնդիրը համարվում է Թուրքիայի ազգային խնդիրը: Քանի դեռ կղզում խնդրի կարգավորման ուղղությամբ որեւէ դրական լուծում չի գտնվել, միայն հունական հատվածը Եվրամիությանը անդամագրելու մասին խոսելն ավելորդ է»: Գ. Ձ.

Մեսութ Յըլմազը խոստանում է Չիլլերին պատասխանատվության ենթարկել

23 ՕԳՈՍՏՈՍ, TRT: Մայր հայրենիք կուսակցության նախագահ Մեսութ Յըլմազը լրագրողների հետ հանդիպման ընթացքում հայտարարեց. «Մենք կդառնանք կառավարող կուսակցություն: Իսկ իշխանության գալու դեպքում մենք վարչապետ Թանսու Չիլլերին անպայման պատասխանատվության կենթարկենք: Բավական է միայն այն փաստը, որ ներկայիս կառավարությունը թալանեց ժողովրդի փողերը: Մենք հայտարարում ենք, որ փողերը պետք է վերադարձվեն ժողովրդին»: Գ. Ձ.

Թուրք-չինական մերձեցում

Թուրքական հեռուստատեսությունը հաղորդում է, որ պաշտոնական այցով Անկարա ժամանեց Չինաստանի ժողովրդական Հանրապետության պետական խորհրդի անդամ Լու Գանը: Գանին ընդունեց պետնախարար, փոխվարչապետ Հիքմեթ Չեթինը: Հանդիպման ընթացքում քննարկվեցին երկկողմ հարաբերությունների եւ միջազգային կարեւորություն ներկայացնող մի շարք խնդիրներ: Հանդիպման ավարտից հետո կազմակերպված մամլո ասուլիսում Հ. Չեթինն ասաց, որ առանձնակի ուշադրությամբ շոշափվել է Բոսնիա-Հերցեգովինայի խնդիրը: Իսկ ՉԺՀ-ի պետխորհրդի անդամ Գանն ասաց, որ «տնտեսության զարգացման բնագավառում Թուրքիայի նվաճումները Չինաստանում գոհունակությամբ են ընդունվում եւ գրավում են չինացի գործարարների ուշադրությունը»: Հանդիպումները շարունակվում են:

ՄՈՍԿՎԱ

Ռուսաստանն ու Իրանը քննարկում են կապերի ամրապնդման հարցերը

ԻՌՆԱ գործակալությունը Մոսկվայից հաղորդում է, որ Ռուսաստանի գյուղատնտեսության եւ շինարարության նախարարությունները ընդգծել են Թեհրանի հետ իրենց բնագավառներում համագործակցելու կարեւորությունը, գրում է «Թեհրան թայմզ» թերթն իր օգոստոսի 10-ի համարում:

Ռուսաստանի շինարարության նախարար Էյսին Բասինի հետ հանդիպման ժամանակ Մոսկվայում Իրանի դեսպան Մահդի Սաֆարին անդրադարձել է կամուրջների կառուցման եւ ընդհանրապես ճարտարապետության ասպարեզում Իրանի ձեռք բերած հաջողություններին եւ հայտնել իր երկրի պատրաստակամությունը տարբեր բնագավառներում Ռուսաստանի հետ համագործակցելու համար: Խոսելով Իրանում արտադրված շինարարական ապրանքների բարձր որակի մասին, նա նշել է, որ իրանական ընկերությունները հաճույքով հանձն կառնեն եւ կիրականացնեն Ռուսաստանում շինարարական աշխատանքները կատարելու պատվերներ: Սաֆարին հրավիրել է Ռուսաստանի շինարարության նախարարին այցելելու Թեհրան եւ երկկողմանի համագործակցության պայմանագիր ստորագրելու:

Շեշտելով երկու երկրների միջեւ համագործակցության անհրաժեշտությունը, Ռուսաստանի նախարարը պատրաստակամություն է հայտնել այդ համագործակցությունը ծավալել երկաթգծերի կառուցման գործում:

Իսկ Ռուսաստանի գյուղատնտեսության նախարար Ալեքսանդր Նազարչուկի հետ հանդիպման ժամանակ Իրանի դեսպանը քննարկել է գյուղատնտեսության եւ ձկնարդյունաբերության բնագավառներում գործակցելու հարցերը:

ԹԵՀՐԱՆ

Իրանական օրաթերթը կոչ է անում Ադրբեջանին չենթարկվել օտար ազդեցության

Իրանական IRNA նորությունների գործակալությունը հաղորդում է, որ իրանական մի օրաթերթ կոչ է արել Ադրբեջանին թույլ չտալ, որպեսզի իր քաղաքականությունը կրի «սիոնիստների» եւ «ամերիկյան պրո-սիոնիստական լոբբիի» ազդեցությունը: «Ադրբեջանը եւ նախկին ԽՍՀՄ մյուս հանրապետությունները պետք է հասկանան, որ ամերիկյան կամ «սիոնիստական» ազդեցությամբ թելադրված քաղաքականությունը չի համապատասխանում իրենց ազգային եւ տարածքային շահերին», հաղորդում է գործակալությունը մեջբերելով «Իրանական նորություններ» թերթում օգոստոսի 12-ին զետեղված հոդվածից: «Երբ Ադրբեջանի նախագահի ուսումնասիրի տարածաշրջանի պատմությունը, կհանգի այն եզրակացության, որ ազգային եւ տարածաշրջանային (ռեգիոնալ) շահերը շատ ավելի կարեւոր են, քան «սիոնիստների» կամ դրանից ցանկացած այլ ուժերի շահերը միասին վերցրած»: Թերթը մեջբերելով գործակալությունը նշում է, որ «այն երկրները, որոնք չեն գիտակցում այս փաստի կարեւորությունը, տառապում են տնտեսական եւ քաղաքական մի շարք կորուստներից»:

«Մենք չենք կարծում, որ մեր երկրների շուրջը անհրաժեշտ է պատ կառուցել... Մենք միայն ասում ենք, որ պետք է հստակ գիծ անցկացնել ազգային, ռեգիոնալ եւ այլ շահերի միջեւ», նշում է թերթը:

Թերթը հիշեցնում է, որ սկսած այն պահից, երբ 1991 թ.-ին Ադրբեջանը անկախություն հռչակեց, Իրանը աջակցել է նրան թե նյութապես եւ թե բարոյապես: «Բայց, ցավոք, որեւէ պես Ալիեւի կառավարությունը ցույց չի տալիս երախտագիտության եւ ոչ մի՛ նշան», մեջբերում է գործակալությունը: Թերթը նշում է, որ Ադրբեջանի կառավարությունը ենթարկվում է «սիոնիստների եւ նրանց ամերիկյան համախոհների» ճնշմանը հայտարարելով այն համաձայնագիրը, ըստ որի Թեհրանը պետք է ստանար իր բաժինը միջազգային կոնսորցիումից: Համաձայնագիրը ստորագրվել էր անցյալ տարի Կասպիականի ստորջրյա նավթահանքերի մշակման վերաբերյալ: «Սիոնիստները եւ պրոսիոնիստական ամերիկյան լոբբին ակտիվորեն գործում են Բաքվում ձգտելով պաշտպանել ոչ թե Ադրբեջանի եւ տարածաշրջանի շահերը, այլ սեփական ֆինանսական շահերը», նշում է թերթը:

ՀԱՄԱՌՈՏ

Կանադա-Ավստրալիա առեւտրական գործակցություն

«Թեհրան թայմզ» թերթի օգոստոսի 2-ի համարի Ֆրանսիս Պրես լրատու գործակալության հաղորդագրությունը տեղեկացնում է, որ Կանադան եւ Ավստրալիան պատրաստվում են հոկտեմբերին ստորագրել երկու երկրների միջեւ ներդրում-ների ու առեւտրի զարգացման մի պայմանագիր: «Դա, ներդրումների ու առեւտրի զարգացման մի պայմանագիր»: «Դա, ներդրումների ու առեւտրի զարգացման մի պայմանագիր է, որը կնքվելու է Կանադայի վարչապետ Ժան Քրետիենի Ավստրալիա կատարելիք այցի ժամանակ», ասել է Ավստրալիայի առեւտրի նախարար Բոբ Մակ Մուլանը: Ֆրանսիս Պրես գործակալությանը տված հարցազրույցի ընթացքում նա նշել է, որ ներդրումներն ու առեւտուրը հիմնականում կկենտրոնացվեն հանքարդյունաբերության բնագավառում կլերապբերեն հանքարդյունաբերության բնագավառից: «Ճիշտ է, որոշ ապրանքատեսակների իրացման գործում մենք մրցակիցներ ենք, բայց հանքարդյունաբերության, գյուղատնտեսության, ճարտարապետության եւ համակարգչային տեխնիկայի պատրաստման բնագավառներում մենք կարող ենք համագործակցել եւ լավ արդյունքների հասնել», ասել է Մակ Մուլանը, որը վերջերս այցելել է Օտտավա: Ներկայացնելով բրիտանական համագործակցության այդ երկու երկրների միջեւ առեւտրական համաձայնության ստորագրման հարյուրամյակի տոնակատարություններին: Ներկայացման ժամանակ? երկրների միջեւ առեւտրական գործառնությունները երկու երկրների միջեւ կատարվում են գրեթե հավասար հիմունքներով: Պաշտոնական տվյալների համաձայն Ավստրալիան է արտահանում մոտ 820 միլիոն դոլարի ապրանքներ, իսկ Ավստրալիան, իր հերթին, Կանադա է արտահանում 819 միլիոն դոլարի ապրանքներ:

Եգիպտոսը բնական գազ կմատակարարի Հորդանանին

«Թեհրան թայմզ» թերթի օգոստոսի 9-ի համարում զետեղված Ֆրանսիս Պրես գործակալության լրատվության համաձայն 2000 թվականին Եգիպտոսը պատրաստվում է Հորդանանին մատակարարել օրական 280 միլիոն խմ բնական գազ: Լրատու գործակալությանը արած հայտարարության մեջ Եգիպտոսի վառելանյութերի նախարար Համդի ալ Բեննին նշել է, որ շուտով երկու երկրների միջեւ տասնհինգ տարվա պայմանագիր կստորագրվի այդ առնչությամբ, բարելավելու համար էլեկտրաէներգիայի եւ արդյունաբերության բնագավառներում Հորդանանի հեռանկարային տեսակետը՝ ճնշող ռեժիմը: Այդ Հորդանանի սահմանին կիրառվող պատճառները. նախարարի ասելով, ներկայիս ուսումնասիրվում են երկու երկրների միջեւ գազամուղի անցկացման հարցերը: Հորդանանն այն ուզում է հասցնել Կարմիր ծովի վրա գտնվող իր նավահանգստային քաղաքը՝ Ակաբա: Իսրայելն ու Պաղեստինը նույնպես ցանկություն են արտահայտել Եգիպտոսից բնական գազ ներմուծելու: Ըստ լրատվության, Եգիպտոսն ի վիճակի կլինի արտահանել իր արտադրանքը 1998-ին, երբ լրացուցիչ միջոցառումների շնորհիվ լիովին կապահովի իր բնակչության պահանջները: 1994-ի երկրորդ կիսամյակում Եգիպտոսի բնական գազի արտադրանքը աճելով հասել է 5-7 միլիոն տոննայի:

digitised by A.R.A.R.@

Մրցույթի հենց սկզբից էլ Արմանն աչքի էր ընկնում իր ընդունակություններով: Արդեն երկրորդ օրը հաղորդավարնե-րը՝ կաբարե-դուետ «Ակադեմիայի» մենակատարներ Լոլիտան եւ աղջիկս Սա-մսոն, նրան բնութագրեցին որպես «շատ տաղանդավոր երգչի»: Չոր-րորդ օրը հաստատ նշվեց նրա բացա-

Մրցակիցների շրջանում համա-սարը չուներ (հաշվի առնենք, որ նախնական փուլում դիմորդների թիվը 700 էր): Նրանցից մեկ աստի-ճան բարձր կանգնած, ծագումով վրացուհի, մոսկվաբնակ Նուցան (երկրորդ մրցանակ) ոչ հմայքով, ոչ ձայնով եւ ոչ էլ կատարման վար-պետությամբ չէր կարող համեմատ-

ռում տեղ չէր զբաղեցրել. «տարօրի-նակ փառս»), ճիշտ է, հիանալի կա-տարեց «Սիրո ուժը» երգը առաջին կարգի աստղեր Ջենիֆեր Ռաշի, Լո-րա Բրենիգանի եւ Սելին Դիոնի եր-գացանկից, բայց արդյո՞ք նույն հա-ջողությամբ փայլեց մյուս երկու եր-գերում:

Ժյուրիի ակնհայտ անարդար որո-

Լավագույնին՝ երրորդ մրցանակ

Իրինա Օտիևա. «Մրցույթի խոշորագույն հայտնագործություն եղավ Արման Էլբրսը»

Անցյալ շաբաթ ամենաանեծ ուշադրության արժանացած իրադարձություններից էր «Յալթա-Մոսկվա-տրանզիտ-95» երգի միջազգային մրցույթի եզրափակիչ փուլը: Մրցույթին մասնակցում էր երեւանցի տաղանդավոր երգիչ Արման Էլբրսը: Երեք տարի առաջ Երեւանում անցկացված սկսնակ կատարողների մրցույթում Գրան պրիի արժանացած երգիչը՝ «Աստղ-94» մրցանակաբաշխության դերյուս կարգում առաջակիր խաղամյա Արման Մաղաքյանն այս անգամ հանդես եկավ Արման Էլբրս բեմական անունով: Շատերի համար այդ անունն անակնկալ եղավ, բայց ոչ Հայ-FM ռադիոկայանի ունկնդիրների համար: Նրանք անշուշտ հիշում են օգոստոսի 6-ին՝ Արմանի Մոսկվա մեկնելու օրը, Հայ-FM-ի եթերում երգչի հետ անցկացված կարճ զրույցը՝ ուղիղ հեռախոսակապի միջոցով: Հենց այդ օրն էլ բացահայտվեց նրա բեմական անվան «գաղտնիքը»: Ինչո՞ւ Էլբրս: Որդիական պարտքի հատուցման յուրօրինակ մի ձեւ ընտրեց Արմանը՝ Ալբերտ հայրանունը Էլբրս դարձնելով: Կարճ եւ հեշտ հիշվող անուն:

ոնկ ձայնի եւ հիանալի ընտրված երգացանկի մասին: Ինչպես, նա միակ երգիչն էր, որ հավասար վար-պետությամբ կատարեց երեք տարբեր բեմերով եւ տարբեր լեզուներով երգեր, որոնք բոլորն էլ կատարման տեսակետից բարդ էին: Մինչ որոշ երգիչներ երաժշտական գործիքները եւ այլ հնարանքներ առել ծեւակա-նորեն օգտագործեցին, Արմանն իր առաջին ելույթին ապրեցին ավարտ տվեց շեփոր նվագելով եւ արժանա-ցավ դահլիճի բուռն ծափահարու-թյունների:

Երգչի հետ ունեցած զրույցից պարզվեց, որ համերգի բեմադրող ռեժիսոր Ռեզինը, որն աշխատել էր բոլոր մասնակիցների հետ՝ նրանց բեմական պատկերը հղկելու հա-մար, ոչ մի գույնում չէր տվել Արմա-նին՝ ասելով. «Նա պրոֆեսիոնալ է եւ կկողմնորոշվի, երբ փորձեմ անել այդ»:

Հագուստի, սանրվածքի եւ դիմա-հարդարման մասնագետ (ծագումով հարեւան հանրապետությունից) Ռաֆ Սարդարովի ծառայություն-ներից Արմանն ինքն էր հրաժարվել եւ ներկայացել էր «ինչպես կար»: Հագուստը կարված էր Երեւանում, «Աստրա» նորաձեւության կենտրո-նում: Իսկ բեմական զուսպ պահ-վածքն առավել ընդգծում էր նրա բնավորության լավագույն հատկա-նիշները:

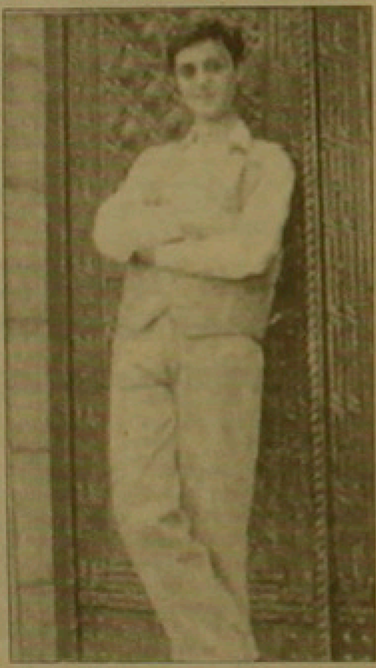

վել Արմանի հետ: Իսկ առաջին մր-ցանակի «արժանացած» «Չայ վդ-վոյոմ» կրկեսային երկյակը (որ Ռեզինի ակնհայտ հովանավորու-թյան տակ էր) հենց մրցանակաբաշ-խության օրը ելույթ ունեցավ «ֆո-նոգրամայով»: Մրցույթի Գրան պրին տարած Օկսանա Պավլովս-կայան (որ «Եվրովիզիոնի» մրցույ-

տամբ Մոսկվայում բոլորակիցների եւ հանդիսատեսների բողոքի առիթ էր դարձել: Արմանի տաղանդը ցնցել էր շատերին. նույնիսկ ազգությամբ ոչ հայ մարդիկ «Հայ իմ աշխարհ» եր-գից հետո խոստովանել էին, որ հա-յերեն չհասկանալով հանդերձ այդ-րել էին երգը:

Ի վերջո մրցանակը չէ կարեւորը: Նրան տեսան եւ նկատեցին կոմպո-զիտորներ եւ բանաստեղծներ, տեսա-հոլովակների ռեժիսորներ եւ պրո-դյուսերներ, եւ առաջարկություն-ներն ու համերգային հրավերները դեռ կշարունակվեն:

Մեջբերենք երգչուհի Իրինա Օ-տիևայի կարծիքը, որն արտահայտեց երեք օր առաջ «Մայակ» ռադիոկա-յանի հաղորդաշարի ժամանակ. «Մրցույթի խոշորագույն հայտնա-գործությունը եղավ Արման Էլբրսը: Նա ոսկի ձայն ունի, սակայն նրան լուս արժանիքյուն չգնահատեց ժյու-րին»:

Արմանը գրավեց երրորդ տեղը, եւ դա նրա կենսագրության մեջ գրանցվեց որպես ներբական նվա-ճում: Իսկ լավագույնը դեռ առջե-ւում է:

Հուսամ, որ փոփ երաժշտության ասպարեզում հայերն՝ նման հաղ-թանակներն ավելի հաճախակի կդառնան:

ԱՐԹՈՒՐ ԾՈՒԼՈՒԿՅԱՆ
Հայ FM-ի հաղորդավար

ՊԱՐԱՐՎԵՍՏ

«Մայաք-Նովան» ողջ հայ ժողովրդինն է

Օգոստոսի 23-ին Բոստոնի «Մայաք-Նովա» պարախումբը Երեւանում կայացած եզրափակիչ համերգով ավարտեց իր սամսօրյա հյուրախա-ղերը Հայաստանում: Պարախումբը առաջին անգամ էր հայրենիքում մշակույթի աշխատողների միության հրավերով: «Սեր եւ միություն» խո-րագրով ամերիկահայ պարողները հայաստանցի հանդիսատեսին ներ-կայացրին հայկական ժողովրդա-կան եւ ազգագրական պարեր, մեծ մասը խմբի հիմնադիր եւ ղեկավար Ավո Աճեմյանի բեմադրությամբ, իր խոսքերով ասած՝ «հայրենասիրա-կան զգացումներից ծնված, Խաչա-տուր Ավետիսյանի երաժշտությամբ ստեղծագործություններ»: Հայաստա-նում տրված բոլոր 6 համերգների ըն-թացքում պարախմբին նվագակցում էր Արամ Մերանգուլյանի ժողգոր-ծիքների նվագախումբը:

«Մայաք-Նովան» ստեղծվել է 1986-ին: Խմբի 46 պարողներից շա-տերը ոչ պրոֆեսիոնալներ են՝ մաս-նագիտությամբ բժիշկներ, փաստա-բաններ, ուսանողներ եւ այլն: Նրանց մեջ է խմբի պարուսույցներից Սա-ղիկ Փաշանճյանը՝ հայտնի երգա-հան Բարսեղ Կանաչյանի թոռնու-հին: Ինքը խմբի ղեկավար եւ մենա-պարող Ավո Աճեմյանը պարի դասեր է առել Երեւանի մանկավարժական ինստիտուտում, ազգագրական պարե-րի մասնագետ Արշալույս Կարապե-

տյանի դասարանում:

«Մայաք-Նովան» ողջ հայ ժո-ղովրդինն է», ասում է Ա. Աճեմյանը: Այն չի պատկանում որեւէ կուսակ-

ցության կամ կազմակերպության: «Որովհետեւ, երբ սփյուռքում պա-րում ես մի կուսակցության կամ կազմակերպության հովանավորու-թյամբ, ապա հաճախ չես կարող պարել մյուսների համար»:

Թերեւս, պարախմբի «ազատ» գո-յությամբ են պայմանավորվում «Մայաք-Նովայի» ելույթները ԱՄՆ-ի բոլոր հայաշատ վայրերում

Բոստոնում, Լոս Անջելեսում, Ֆիլա-դելֆիայում, Չիկագոյում, նաեւ ԱՄՆ-ից դուրս՝ Կանադայի Մոն-րեալ եւ Տորոնտո քաղաքներում:

Հաճախ «Մայաք-Նովան» հայ-կական պարը ներկայացնում է նաեւ ամերիկյան միջազգային պա-րի փառատոներում:

Օգոստոսի 25-ին պարախումբը վերադառնում է ԱՄՆ, որտեղ նրան սպասում է եւս 6 համերգ՝ Բոստո-նում, Ֆիլադելֆիայում, Նյու Յոր-քում:

ՀԵՂԻՆԵ ՄԻՐՋՈՅԱՆ

ՓԱՌԱՏՈՆ

«Բալթյան մարգարիտ» կինոփառատոնն ավարտվեց

ՌԻԳԱ, 23 ՕԳՈՍՏՈՍ, ՌԻԱ ՍՆԱՐՔ: Ռիգա-յում եւ Յուրմալայում օգոստոսի 18-ին սկսված կինոդերասանների «Բալ-թյան մարգարիտ» միջազգային երկ-րորդ փառատոնը, որին ներկայացված էին 10 երկրների կինոֆիլմեր, նշեց լա-վագույն կինոդերասաններին: Մրցա-նակը՝ ծովի ալիքներում հայտնված կնոջ բրոնզե արձանիկը հանձնվեց լեհ դերասանուհի Դորոթեա Սեգդեին («Ֆաուստինա») եւ ռուսաստանցի Սերգեյ Մակովեցկուն («Պիես ուղեւո-րի համար»): Երկրորդական դերի լա-վագույն կատարողներ ճանաչվեցին շվեդուհի Սրին Էկբլասը («Կարլ, իմ մանկության սիմֆոնիան», Դանիա) եւ ավստրիացի Կլաուս Մարիա Բրան-դաուերը («Մարիոն եւ հրաշագոր-ծը»): Հաջող նորամուտի համար պար-գեւ ստացավ լիտվացի Արունաս Սա-կալաուսկասը («Նա նրան ասաց՝ մնաս բարով»):

Էկրանի աստղեր Մարգարիտա Տերե-խովայի, Բարբարա Բրիլսկայի եւ Յուո-զաս Բուդրայտիսի ներկայացրած մի-ջազգային ժյուրիի որոշումը Մակո-վեցկու եւ Բրանդաուերի առնչությամբ պաշտպանեց լիտվացի բեմադրիչ Վի-տալդաս Ժալակյավիչյուսի գլխավո-րած կինոպրոֆեսիոնալների այլընտ-րական ժյուրին: Կինոպրոֆեսիոնալնե-րը կնոջ դերի լավագույն կատարող ճանաչեցին լիտվուհի Ալմիրա Գրի-բուսկայտեին («Նա նրան ասաց՝ մնաս բարով»), երկրորդական դերի լավա-գույն կատարող՝ էստոնիայի ներկայա-ցուցիչ Մարիա Ավդյուշկոյին («Ամերի-կյան բլուրներ»): Այլընտրական ժյու-րին լավագույն դեբյուտանտ ճանաչեց 16 ամյա ռուսաստանցի Ալեքսանդր Իս-չենկոյին («Առաջին սեր»):

Հատուկ մրցանակներ ստացան Ջի-նա Լոլոբրիջիդան, Էլզա Ռաձինյան եւ Նիկիտա Միխալկովը:

Հայաստանի երգչախումբը 27 օրում՝ 15 համերգով

Ակադեմիական երգչախումբը համերգներն ուղեկցում էր պատիվ այլինքմո՞վ

Հայաստանի պետական ակադեմիա-կան երգչախումբը (76 հոգի) հուլիսի 12-ին մեկնեց Ամստերդամ, որտեղից էլ իր ներկայությունն ապահովեց Ֆրան-սիայում, Շվեյցարիայում եւ Իտա-լիայում կազմակերպված միջազգա-յին ամենատարբեր փառատոներին: Ա-ռաջին փառատոնը Ֆրանսիայի հյու-սիս-արեւմուտքում գտնվող Սեն Ռիկյե քաղաքում անցկացվածն էր, որտեղ տարբեր համերգների ընթացքում երգչա-խումբը կատարեց Վերդիի «Ռեքվիե-մը», Բեթհովենի «9-րդ սիմֆոնիան» եւ «Ֆանտազիան», Վիվալդիի «Գլորիան» եւ Մոցարտի «Ռեքվիեմը», կատարեց «Ա կապելլային» համերգ եւ հնագույն տաճարում ներկայացրեց հայկական պատարագներից հատված-ներ: Այնուհետեւ երգչախումբը մասնակ-ցեց Բուրժ քաղաքում անցկացվող «Նուաոլալ» փառատոնին, որտեղ մաեստրո Չեքիջյանի բառերով, իրենց շատ ջերմ ընդունեցին, ապա՝ Սեն Տրո-պեում «Ռամասյուել» փառատոնին, ո-րին մասնակցելն արդեն պատիվ է բե-րում յուրաքանչյուր պրոֆեսիոնալի: Հե-տո Սիսթերոնում եւ Շամպանիում՝ հա-մանուն փառատոներին: Շվեյցարիայի Նիոն քաղաքում անցկացված «Պա-լեո» նշանավոր փառատոնում երգչա-խումբը ներկայացավ 40 հազար ունկնդրի առջեւ: Չնայած բոլոր փա-ռատոներն էլ այլիի էին ընկնում իրեց կազմակերպվածությամբ, բայց մաեստրոն առանձնացրեց վերջինը, հատկապես ընդգծելով բեմի հարդա-րանքը, լուսավորությունը, ունկնդրի պատրաստվածությունը: Այնուհետեւ խումբն ուղեւորվեց Ֆրանսիա՝ Սեն Գալմիեում անցկացվող «Լուար Ֆո-րեզ» փառատոնին, ապա Շվեյցարիա՝ Սիոնում անցկացվող «Թիբոռ Վեր-գա» փառատոնին, որից հետո Իտա-լիայի Թոռելա դե Սոնգրիում երգչա-խումբը հանդես եկավ Հայաստանի ֆիլհարմոնիկի հետ, կատարեց Բեթհո-վենի 9-րդ սիմֆոնիան՝ Ջորջ Փեհլիվա-նյանի ղեկավարությամբ: Լիխտենշտայնում համանուն մեծ միջոցառումներին մաս-նակցելուց հետո Հայաստանի ակադե-միական երգչախումբը եզրափակիչ համերգով ներկայացավ «Մակոնի» փառատոնին (Ֆրանսիա): Օգոստոսի 12-ին երգչախումբը վերադարձավ Հա-յաստան: «Ազգը» խնդրեց անդրադառ-ձել է խմբերասերին Ալեն Ֆինդլինգի

կազմակերպած «Հայաստանի ճանա-պարհները» 8-ամյա փառատոնի ծրագրերին, իսկ օրեր առաջ գրել է ճա-նաչված ջութակահար Ռուբեն Ահարո-նյանի խոսքը՝ նշելով, թե Հայաստանի մշակույթը միաժամանակ եվրոպա-կան տարբեր քաղաքներում այսպես ներ-կայանալով շուտով աննախադեպ ճա-նաչման կարժանանա, ինչն անժխտե-լի է: Ինչ վերաբերում է «Հայաստա-նի ճանապարհներին», ապա այն ա-վելի շուտ պայմանական անուն է դառ-նում: Մաեստրո Չեքիջյանի ասելով, նման անվանում որեւէ համերգի ժա-մանակ իրենց չի ուղեկցել (նույնը նշե-ցին Երեւանի կամերային նվագախմ-բից): Իսկ Ալեն Ֆինդլինգի դերը մի-ջազգային ամենատարբեր փառատոնե-րում հայ արվեստը՝ մասնավորապես Հայաստանի ակադեմիական երգչա-խումբն ընդգրկելը մաեստրոն բացատ-րեց «էժան խումբ» լինելու հանգա-մանքով («էժան խմբերին նա վերապա-հում է ֆրանսիական, շվեյցարական, իտալական փառատոներին»): Մաեստրոն միաժամանակ նշեց, որ Եվ-րոպայում մեծ կապեր ունեցող Ֆինդ-լինգի շնորհիվ էր, որ իրենք մասնակ-ցեցին այդ փառատոներին, եւ մինչեւ հիմա արվածն ինչպես չի կարելի անտեսել: «Չնայած աշխարհի տարբեր դահլիճներից Հայաստանի պետական ակադեմիական երգչախումբը քիչեր շատ է ստացել, բայց ինչ բան չէ նորից ներկայանալ 40 հազարանոց լսարա-նին»: Այս դեպքում ճիշտ չի՞ լինի Հա-յաստանի ճանապարհները չակերտից դուրս ընկալելը, մանավանդ որ այդ ճանապարհներին «էժան խմբերին» ավելորդ բազմաթիվ դժվարություններ էին ուղեկցում, ինչպես ներկայացնում է մաեստրոն: Ոչ հարմարավետ ավտո-բուսներով գիշեր ցերեկ հազարավոր կիլոմետրեր, երբեմն նաեւ լեռների ոլո-րապտույտները հաղթահարելուց հետո պատասխանատու համերգներին լավա-գույնս մասնակցել ավելի է ընդգծում Հայաստանի ակադեմիական երգչախմբի բարձր պրոֆեսիոնալիզմը:

Չնայած դեռեւս պայմանագիր չկա, բայց պրն. Ֆինդլինգի ասելով, նոյեմ-բերի վերջին դեկտեմբերի սկզբին երգ-չախումբը նորից կմեկնի Ֆրանսիա՝ ա-վելի մեծ համերգասրահներում հայ մշակույթը ներկայացնելու:

ԱՆԱՀԻՏ ՀՈՎՍԵՓՅԱՆ

SHARM SHARM-Ը
ՆԵՐԿԱՅԱՑՆՈՒՄ Է
ԱՆԿՐԿՆԵԼԻ ՍԵՐԳԵՅ ԿՈՒԼՈՎԻՆ
ԵՎ
ԵՐԵՎԱՆԻ ԲԺՇԿԱԿԱՆ ԻՆՍՏԻՏՈՒՏԻ KBH ԹԻՄՆ ԻՐ ՆՈՐ ԾՐԱԳՐՈՎ
ՇՏԱՊԵՑԵՔ, ԱՄԱՌԱՅԻՆ ՀԱՄԵՐԳԱՇՐՋԱՆՆ ԱՎԱՐՏՎՈՒՄ Է:
ՍԿԻԶԲԸ՝ ՕԳՈՍՏՈՍԻ 28-ԻՆ ԵՎ 29-ԻՆ, ԺԱՄԸ 18-ԻՆ:
ՏՈՄՍԵՐԸ ՎԱՃԱՌՎՈՒՄ ԵՆ ՍԱՐՅԱՆՀԱՄԵՐԳԱՅԻՆ ՀԱՄԱԼԻՐԻ, ՕՊԵՐԱՅԻ, ՖԻԼՀԱՐՄՈՆԻԱՅԻ ՏՈՄՍԱՐԿՂԵՐՈՒՄ ԵՎ ԱՅԼՈՒՐ:
ՀԵՌԱԽՈՍՆԵՐ՝ 56.55.57, 52.79.71

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ **ՄԱՐԶԱՆԱՆ**

ԳԱՎԱԹԱԿԻՐՆԵՐԻ ԳԱՎԱԹ

Փայլուն հաղթանակ

ՍՈՒՐԵՆ ԲԱՂԴԱՍԱՐՅԱՆ

«Արարատ» (Երեւան)-ԳԿՍ (Կատովիցե, Լեհաստան) 2-0 (2-0, 0-0, 11 մետրանոցներով 5-4):

Երեւան, «Հրազդան» կենտրոնական մարզադաշտ, 24 օգոստոսի, 2000 հանդիսական (ոչ պաշտոնական): Գլխավոր մրցավար Գենադի Յակուբովսկի (Մինսկ, Բելառուս):

«Արարատ» - Արմեն Պետրոսյան, Արմեն Շահգելդյան, Տիգրան Գսպեյան, Արամայիս Տոնոյան, Լեւոն Ստեփանյան, Արա Նիգոյան, Էրիկ Հայրապետյան, Հակոբ Տեր-Պետրոսյան (Արթուր Քոչարյան, 63), Համլետ Մխիթարյան, Սեւադա Արզումանյան (Հայկ Հարությունյան, 26), Արամ Ոսկանյան:

ԳԿՍ (Կատովիցե) - Յանուշ Յոյկո, Դարիուշ Սաժեց, Գժեգոժ Բուրավսկի (Բարտոշ Կարվան, 46), Կաժիմեժ Վենգժին, Միրոսլավ Վիդուխ (Անժեյ Նիկոդեմ, 114), Արկադիուշ Բիլսկի, Ադամ Կուչ, Ադամ Լեդվոն, Սլավոմիր Վոյցեխովսկի, Մարեկ Շվերչեւսկի (Շալա Վոյցեկ, 46), Զդիսլավ Ստրոյեկ:

Գնդակները խփեցին Տիգրան Գսպեյանը (23), Արամայիս Տոնոյանը (26, 11 մ): Խաղից հետո 11 մետրանոցներն իրացրեցին Տիգրան Գսպեյանը, Արմեն Շահգելդյանը, Հայկ Հարությունյանը, Արա Նիգոյանը, Արամայիս Տոնոյանը («Արարատ»), Կաժիմեժ Վենգժին, Գժեգոժ Պավլուշեկը, Մարեկ Շվերչեւսկին, Ադամ Լեդվոն: Վրիպեց դարպասապահ Յանուշ Յոյկոն (ԳԿՍ, Կատովիցե):

Զգուշացվեցին Էրիկ Հայրապետյանը, Արա Նիգոյանը, Արամ Ոսկանյանը («Արարատ»), Յանուշ Յոյկոն, Կաժիմեժ Վենգժին, Ադամ Լեդվոն եւ Զդիսլավ Ստրոյեկը (ԳԿՍ, Կատովիցե):

Լեհաստանում տեղի ունեցած առաջին խաղից հետո «Պիլկա նոժնա» («Ոտքի գնդակ») թերթը, հանդիպմանը նվիրված ծավալուն հոդվածում, գրել էր, որ 2 գնդակը քիչ է, պատճառաբանելով, թե «Արարատը» ԳԿՍ-ին գերազանցում է տեխնիկական պատրաստականությամբ. «Այդ պատճառով ԳԿՍ-ի մարզիչ Օրեստ Լենչիկը ստիպված էր 2-րդ կեսն անցկացնել ոտքի վրա», ավելացրել էր թերթը: Սակայն 2 գնդակի տարբերությունը գործնականում շատ մեծ առավելություն է: Հաջորդ փուլ դուրս գալու համար «Արարատը» պարտավոր էր հաղթել առնվազն 3 գնդակի տարբերությամբ: Իսկ մրցակիցը շատ ուժեղ էր լեհական առաջատար թիմերից մեկը: Այնուամենայնիվ «Պիլկա նոժնայի» ենթադրությունը ճիշտ դուրս եկավ: Պարզվեց, որ խոշոր 2 գնդակի առավելությունը քիչ էր ԳԿՍ-ի համար, որը բացահայտորեն «Արարատին» զիջում էր տեխնիկական պատրաստականությամբ: «Արարատը» հանճարեղորեն զարմացրեց ֆուտբոլային շատ հասկացողներին: Կարծում եմ, որ երկու տարվա ընթացքում մեր թիմերի միջազգային ասպարեզում ունեցած ելույթներից սա լավագույնն էր: «Արարատը» գործում էր ոչ միայն համարձակ, այլեւ շատ մտածված: Միայն 1-ին կեսում մեր ֆուտբոլիստներն առնվազն 6-7 անգամ կարող էին գրավել մրցակցի դարպասը: Արարատցիները [illegible]ները կազմակերպում էին տարբեր ուղղություններով, խոր զուգորդելով եզրերից անցումները, կենտրոնից ճեղքումները, երկար ու կարճ փոխանցումները եւ հեռահար հարվածները: Մրցակցի համար, որը չնայած հենց սկզբից գլխավոր ուժերը կենտրոնացրել էր իր տուգանային հրապարակի մատույցներում, անչափ դժվար էր չեզոքացնել սպառնալիքները: 22-րդ րոպեին Արմեն Շահգելդյանը աջից ներխուժեց տուգանային հրապարակ եւ 4-5 մ հեռավորությունից ուժեղ հարվածով փորձեց գնդակով դարպասը: Գնդակը դիպչելով դարպասապահին, ետ վերադարձավ: Եթե գոլ գրանցվեր, շատ գեղեցիկ կլիներ: Դրանից անմիջապես հետո արարատցիները տուգանային հրապարակի մատույցներում ստացան տուգանային հարվածի իրավունք: Ընթանում էր 23-րդ րոպեն: Գնդակին մոտեցավ Տիգրան Գսպեյանը, որը [illegible]պակաս ուժեղ հարվածով բացեց խաղի հաշիվը: Արարատցիները ոգեւորվելով հաջողությունից, էլ ավելի ուժեղացրին ճնշումը ԳԿՍ-ի դարպասի վրա: 3 րոպե չանցած տուգանային հրապարակում ստեղծված խառնաշփոթ իրավիճակում լեհ ֆուտբոլիստները կոպտորեն զցեցին Լեւոն Ստեփանյանին եւ մրցավարը նշանակեց 11 մետրանոց հարված: Այն, իրեն հատուկ սառնասրտությամբ իրացրեց Արամայիս Տոնոյանը: Ընդամենը 26 րոպեի ընթացքում արարատցիները վերացրին 1-ին խաղում արձանագրված 2 գնդակի տարբերությունը եւ ամեն ինչ սկսվեց սկզբից: Մեր ֆուտբոլիստները շարունակում էին տիրել նախաձեռնությանը: Սակայն 1-ին կեսն այդպես էլ ավարտվեց 2-0 հաշվով: 2-րդ կեսում որոշ ժամանակ հյուրերը տիրեցին նախաձեռնությանը: Զգացվում էր, որ արարատցիները 1-ին կեսում գործելով անչափ բարձր տեմպով, զգալիորեն հոգնել են: Այնուամենայնիվ, ի պատիվ մեր ֆուտբոլիստների, նրանք իրենց մեջ լրացուցիչ ուժ գտան մինչեւ վերջ անզիջում պայքար մղելու փորձառու մրցակցի հետ: Խաղի հիմնական ժամանակն ավարտվեց 2-0 հաշվով: Նշանակվեց լրացուցիչ 30 րոպե ժամանակ: Փոքր ընդմիջումից օգտվելով եւ շունչ առնելով արարատցիները վերստին սկսեցին գործել նախկին թափով: Մեր ֆուտբոլիստները կրկին տիրելով նախաձեռնությանը ավելի մոտ էին հաջողությանը: Սակայն լրացուցիչ ժամանակն ավարտվեց անարդյունք:

Գրոհում է Տիգրան Գսպեյանը

Ըստ գործող կանոնակարգության, հաղթողը որոշվելու էր 11 մետրանոց հարվածներով: 1-ինը գնդակին մոտեցավ Կաժիմեժ Վենգժին: Նրա հարվածը շատ ուժեղ էր եւ անվրեպ: Հետեւեց Տիգրան Գսպեյանի պատասխան ուժեղ հարվածը: Հերթականությամբ անվրեպ հարվածեցին նաեւ Գժեգոժ Պավլուշեկը, Արմեն Շահգելդյանը, Մարեկ Շվերչեւսկին, Հայկ Հարությունյանը, Ադամ Լեդվոն, Արա Նիգոյանը: 5-րդ հարվածի ժամանակ խոր դեմ դուրս եկան երկու թիմերի դարպասապահները: ԳԿՍ-ից հարվածը պատրաստվում էր իրացնել Յանուշ Յոյկոն: Գնդակը դիպչելով դարպասաձողին, դուրս եկավ դաշտի սահմաններից: Լարվածությունը հասավ գագաթնակետին: Արարատցիներին մնում էր միայն մեկ անվրեպ հարված: Այդ պատասխանատու պահին գնդակին մոտեցավ Արամայիս Տոնոյանը, որը վստահորեն գնդակը ուղարկեց մրցակցի դարպասը եւ ցնծությունը ալիք բարձրացավ ստադիոնում: «Արարատը» փայլուն հաղթանակ տանելով, խիզախ մարզական սխրանք գործեց եւ դուրս եկավ գավաթակիրների գավաթի խաղարկության 1/16-րդ եզրափակիչ: Դա մեծ հաջողություն է ընդհանրապես հայկական ֆուտբոլի համար, որը կարող է նոր ոգեւորություն առաջացնել: Արարատցիներից հատկապես կարելի է առանձնացնել Տիգրան Գսպեյանին, Համլետ Մխիթարյանին, Լեւոն Ստեփանյանին, Արմեն Շահգելդյանին: Եվ ընդհանրապես բոլորն էլ արժանի են գովասանքի: Հանդիպումը ցույց տվեց, որ ճիշտ խաղաոճ ընտրելու դեպքում մեր ֆուտբոլիստները կարող են հաջողությամբ մրցակցել շատ թիմերի հետ: «Արարատը» արժանի ռեւանշ վերցրեց «Շիրակի» պարտության դիմաց: Շնորհավորելով արարատցիներին, հաջողություն ցանկանանք նրանց հետագա պայքարում, հույս ունենալով, որ ձեռք բերածով չեն բավարարվի:

ԳԿՍ

Կատովիցեն՝ ֆուտբոլային դարբնոց

«Արարատի» մրցակիցը զորեղ թիմ է

Կատովիցեն Լեհաստանի 5-րդ քաղաքն է: Այն ունի 400 հազար բնակչություն: Կատովիցեն ինդուստրիալ քաղաք է, որտեղ առաջնայինը հանքագործությունն է: «Արարատի» մրցակիցը ԳԿՍ-ն, հիմնադրվել է 1964 թվականին: Չնայած ակումբն ընդամենը 30 տարվա պատմություն ունի, սակայն եվրոպական երկրների համար դարձել է ֆուտբոլային իսկական դարբնոց: ԳԿՍ-ի շատ ֆուտբոլիստներ հանդես են գալիս եվրոպական ճանաչված պրոֆեսիոնալ թիմերում, մասնավորապես գերմանական ակումբներում: Այսպես, Յան Ֆուրտոկը 4 տարի խաղալով «Համբուրգում», արդեն 2-րդ տարին է, ինչ հանդես է գալիս «Այնտրախտում»: Նա Բունդեսլիգայի առաջնության արդյունավետ խաղացողներից մեկն է: Անժեյ Ռուդին 6-րդ տարին է, ինչ խաղում է «Քյոլնում»: Նրա հեղինակությունն այնքան մեծ է, որ դարձել է այդ անվանի թիմի ավագը: Անժեյ Լեսյակը 3-րդ մրցաշրջանն է անցկացնում Դրեզդենի «Դինամոյում»: ԳԿՍ-ի եւս մեկ նախկին խաղացող Ռոման Շեւչեկը, 2 տարի է, ինչ խաղում է Ֆրանսիայի առաջին դիվիզիոնի «Մեց» թիմում: Կատովիցեի բազմաթիվ ֆուտբոլիստներ խաղում են Շվեդիայի, Ավստրիայի թիմերում: Ֆուտբոլիստներին պատրաստելով ու վաճառելով ակումբը զգալիորեն բարելավել է իր ֆինանսական գործերը եւ այսօր Լեհաստանում ֆուտբոլային առաջատարներից է: Արդեն 21 տարի է, ինչ ԳԿՍ-ն խաղում է առաջին լիգայում, որը Լեհաստանի ֆուտբոլային բարձրագույն մրցաշարն է: 3 անգամ 1986, 1991 եւ 1993 թթ. ԳԿՍ-ն նվաճել է Լեհաստանի գավաթը: Թիմը եվրոպական երկրների գավաթակիրների գավաթի խաղարկությանը մասնակցում է որպես Լեհաստանի գավաթի վերջին խաղարկության եզրափակիչի մասնակից: Այդ խաղում ԳԿՍ-ն 0-2 հաշվով զիջեց Վարշավայի «Լեգիային», որը դարձավ նաեւ չեմպիոն: Ի դեպ, «Լեգիան» Լեհաստանը ներկայացնելով եվրոպական երկրների չեմպիոնների գավաթի խաղարկությունում, ուժերը չափեց Շվեդիայի «Գյոթեբորգ» թիմի հետ: Առաջին հանդիպումը Վարշավայում ավարտվեց «Լեգիայի» հաղթանակով 1-0 հաշվով: 2 օր առաջ տեղի ունեցած պատասխան խաղում էլ «Լեգիան» առավելության հասավ 2-1 հաշվով եւ Չեմպիոնների լիգայի (16 թիմ) մրցաշարում հանդես գալու իրավունք ձեռք բերեց:

ԳԿՍ-ն 4 անգամ դարձել է Լեհաստանի փոխչեմպիոն (1988, 1989, 1991, 1994 թթ.): Արդեն 10-րդ տարին է, ինչ թիմն անընդմեջ մասնակցում է եվրագավաթներին: Ընդհանուր առմամբ, Կատովիցեի թիմը 12-րդ անգամ է դուրս գալիս եվրոպական մրցասպարեզ: Անցյալ տարի ՈՒԵՖԱ-ի գավաթի խաղարկությունում թիմը կարողացել է հաջողությամբ հաղթահարել առաջին երեք արգելքները: Նախնական փուլում ԳԿՍ-ն 2-0 եւ 6-0 հաշվով հաղթել է Ռիգայի «Ինտերկարգոֆ» թիմին: 1/64-րդ եզրափակիչում 1-0 եւ 0-1 հաշվով ավարտելով հանդիպումները Հունաստանի Սալոնիկ քաղաքի «Արիս» թիմի հետ, 3-2 հաշվով առավելության հասավ 11 մետրանոց հարվածներով: 1/32-րդ եզրափակիչում ԳԿՍ-ն հաղթեց Ֆրանսիայի «Բորդո» թիմին (1-0 եւ 1-1): 1/16-րդ եզրափակիչում ստիպված եղավ «զենքերը» վայր դնել գերմանական «Լեվերկուզեն» թիմի առջեւ (1-4 եւ 0-4):

Կատովիցեի ԳԿՍ-ն, խոսք, զորեղ թիմ է: Թիմի ավագ Մարեկ Շվերչեւսկին Լեհաստանի ազգային հավաքականի անդամ է: Նա տղերքի ցնցում էր ստացել եւ այդ պատճառով չկարողացավ մասնակցել Փարիզում տեղի ունեցած Ֆրանսիայի հավաքականի հետ Եվրոպայի առաջնության խմբային մրցաշարի հերթական խաղին, որն ավարտվեց ոչ ոքի 1-1: Փոխարենը, այդ կարեւոր հանդիպմանը մասնակցեց եղբայրը՝ Պյոտր Շվերչեւսկին, որը 3-րդ տարին է, ինչ խաղում է Ֆրանսիայի 1-ին դիվիզիոնի «Բաստիա» թիմում: Պաշտպան Ադամ Լեդվոն եւ կիսապաշտպան Սլավոմիր Վոյցեխովսկին Լեհաստանի երիտասարդական հավաքականի անդամներ են եւ մասնակցում են Եվրոպայի առաջնությանը: Լեհաստանի ազգային հավաքականում անցյալ տարի 4 խաղ է անցկացրել Յանուշ Յոյկոն, իսկ պաշտպան Կաժիմեժ Վենգժին 20 խաղ է անցկացրել Լեհաստանի գլխավոր թիմում: 19-ամյա հարձակվող Բարտոշ Կարվանը մասնակցել է մինչեւ 18 տարեկան ֆուտբոլիստների հավաքականի 30 խաղի:

Ավելորդ չէ նշել, որ ԳԿՍ-ի կազմում հանդես են եկել Թբիլիսիի «Դինամոյի» նախկին խաղացողներ Գիյա Գուրուլին (1990-1992 թթ.), Զազա Ռեվիշվիլին (1992-1993 թթ.), Գիյա Ջիշկարիանին (1992-1993 թթ.):

Վրաստանի թիմերի անհաջողությունը

Վրացական 2 թիմեր Թբիլիսիի «Դինամոն» եւ Սամտրեդիայի «Սամտրեդիան» դուրս մնացին եվրոպական մրցաշարերից: 2 թիմերն էլ հանդես էին գալիս ՈՒԵՖԱ-ի գավաթի խաղարկությունում: «Դինամոն» Բուլղարիայի «Բոտև» թիմի հետ երկրորդ խաղում, սեփական հարկի տակ զիջեց 0-1 հաշվով: Առաջին խաղում էլ գրանցվել էր նույն հաշիվը հօգուտ բուլղարացիների: «Սամտրեդիան» 0-2 հաշվով պարտվել սեփական հարկի տակ զիջեց Մակեդոնիայի «Վարդարին»: 1-ին խաղում «Վարդարը» հաղթել էր 1-0 հաշվով:

Չեմպիոնների գավաթի խաղարկությունում Կիեւի «Դինամոն» պատասխան խաղում, այն էլ մրցակցի դաշտում, 3-1 հաշվով հաղթելով Նորվեգիայի «Օլբորգ» թիմին (1-ին խաղն ավարտվել էր 1-0 հօգուտ «Դինամոյի») չեմպիոնների լիգայի մրցաշարին մասնակցելու իրավունք ձեռք բերեց:

ԽԾԱՆԿԱՐ

100-ամյակի պատվին

Բելգիական ֆուտբոլի 100-ամյակի պատվին ընկերական հանդիպում տեղի ունեցավ Բելգիայի եւ Գերմանիայի հավաքականների միջեւ: Ֆուտբոլասերները չէին մոռացել նույն թիմերի՝ ԱՄՆ-ում տեղի ունեցած լարված եւ անզիջում մրցավեճը, որը դրամատիկ պայքարից հետո ավարտվել էր գերմանացիների հաղթանակով: Այս անգամ էլ անհաշտ մրցակցություն ծավալվեց եւ դարձյալ հաղթեցին գերմանացիները՝ 2-1 հաշվով:

3 միլիարդ հեռուստադիտող

Գյոթեբորգում տեղի ունեցած թեթեւ ատլետիկայի աշխարհի 5-րդ առաջնությունում գրանցվեցին նաեւ ոչ մարզական ռեկորդներ: Այսպես, մրցումների ընթացքին մարզադաշտում հետեւեցին 400 հազար մարզասերներ, իսկ ամբողջ աշխարհում կապույտ էկրանների մոտ՝ 3 միլիարդ հեռուստադիտողներ: Աշխարհի առաջնությունը լուսաբանելու համար հավատարմագրվել էին 3000 լրագրողներ: Մրցումներին մասնակցեցին 200 երկրների 2700 մարզիկ-մարզուհիներ: Սպորտի բազմաթիվ աշխարհում շարունակում է մնալ սիրված մարզաձեւերից մեկը:

Ամենահարուստը՝ իտալական ԱՕԿ-ը

Ազգային օլիմպիական կոմիտեներից ամենահարուստը Իտալիայի ԱՕԿ-ն է: Նրա եկամուտների առյուծի բաժինը ստացվում է «Տոտո Կալչո» կոչված վիճակախաղերից, որոնք կազմակերպվում են Իտալիայի ֆուտբոլի առաջին դիվիզիոնի առաջնության հանդիպումների առթիվ:

digitised by A.R.A.R.@

ՊԳԳ օրաթերթի համակարգչային ծառայությանը կարող եք պատվիրել

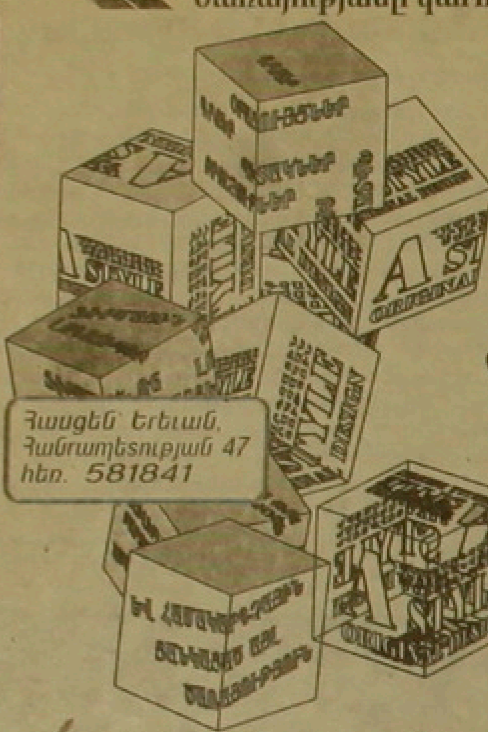

Գովազդների
Բրոշյուրների
Լոգոտիպերի
Անցաթղթերի
Կնիքների
Բլանկների
Հրավիրատոմսերի
Ֆիրմային ոճի
Օրացույցների
Այցետոմսերի
Բուկլետների
Գրքերի
ձեւավորում

Հասցեն՝ Երեւան, Հանրապետության 47
հեռ. 581841

Աշխատանքները կկատարվեն
Apple Macintosh, LaserMaster 1200 համակարգով

ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

Ս. թ. հոկտեմբերի 14-ին Զեյթունի հայրենակցական «Արծվաբույն» միությունը նշելու է 1895 թվականի զեյթունցիների մեծ հաղթանակներից մեկի 100-ամյա հոբելյանը: Հանդիսության հրավիրատոմսերը կարելի է ստանալ Երեւանի «Էրեբունի» հյուրանոցի 2-րդ մասնաշենքի թիվ 612 սենյակից, ժամը 18–22-ը, իսկ շաբաթ եւ կիրակի օրերին՝ ժամը 9–20-ը:

Ա. Զ. Հ. միության ավագանի

ՀԵՌԱԽՈՍԱՀԱՄԱՐԻ ԱՎՏՈՄԱՏ ՈՐՈՇԻՉՈՎ ՀԵՌԱԽՈՍԱՅԻՆ ԱՊԱՐԱՏ

ԹՈՐՈՍՅԱՆ

ՖՈՒՆԿՑԻՈՆԱԼ ՀՆԱՐԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ

◆ կորսի եւ կհուշի Ձեզ զանգահարողի հեռախոսահամարը, ինչպես նաեւ կհիշի Ձեզ նախկինում զանգահարած 67 հեռախոսահամարները եւ կվերարտադրի դիսպլեյի վրա.
◆ կօգնի Ձեզ զանգահարել ժամանակավորապես զբաղված հեռախոսահամարներով եւ կհայտնի երբ կապ կլինի (ավտոմատ զանգում).
◆ կհիշի եւ կհավաքի հաղափային կոդերում Ձեզ անհրաժեշտ 40 համարներից ցանկացածը ընդմիջումներով եւ մի շարք այլ ֆունկցիաներ:

Սնուցումը միայն հեռախոսային գծից:

Ապարատը նորմալ աշխատում է նաեւ Երեւանի հեռախոսային գծերում:
Գինը պայմանագրային, հնարավոր է զեղչ:
Հեռ. 63-76-45, 63-02-40

«ՏՍԱՍՏՈՐ»

տուրիստական ֆիրման

մատչելի գներով առաջարկում է հաճելի եւ շահավետ ուղեւորություններ, ուղիղ չվերթներ ինքնաթիռով.

ԵՐԵՎԱՆ-ՀԱԼԵՊ-ԵՐԵՎԱՆ
յուրաքանչյուր կիրակի
ԵՐԵՎԱՆ-ԴՈՒԲԱՅ-ԵՐԵՎԱՆ
յուրաքանչյուր ուրբաթ
«ՄԵՐՍԵԴԵՍ» ֆիրմային ավտոբուսներով.
ԵՐԵՎԱՆ-ՍՏԱՄԲՈՒԼ-ՍԱԼՈՆԻԿ-ԵՐԵՎԱՆ
յուրաքանչյուր 10 օրը մեկ
ԵՐԵՎԱՆ-ԹԵՀՐԱՆ-ԵՐԵՎԱՆ
ըստ գրաֆիկի

Ֆիրման ամենակարճ ժամկետներում կատարում է նաեւ փաստաթղթերի ձեւակերպում:

Հասցեն Կոմիտասի 35/2, «Հայգեոդեզիայի» ինստիտուտի 1-ին հարկ:
Հեռախոս 25-14-68, 25-34-96:

ԵՐԵՎԱՆԻ ՀՐԱՉՅԱ ՂԱՓԼԱՆՅԱՆԻ

անվան դրամատիկական թատրոնը սկսում է 28-րդ թատերաշրջանը:

Սեպտեմբեր ամսվա խաղացանկը

9. «Անվերջ վերադարձ» (թատերական ֆանտազիա ըստ Պարույր Սեւակի. 2 մասից)
10. Ն. Օսյան «Սեր եւ ծիծաղ» (երաժշտական կատակերգություն 2 գործ.)
15. «Դյուրիչ շարժերն այդ» (դրամա 1 գործ. ըստ Է. Հեմինգուեյի եւ Ջ. Սելինջերի պատմվածքների)
16. Վ. Շեքսպիր «Հուլիոս Կեսար» (ողբերգություն 2 գործ.)
17. Յ. Գոլդոնի «Բեմադիչե» (դրամա 2 գործ.)
22. Էդուարդո Դե Ֆիլիպո «Իտալական ամուսնություն» (դրամա 2 գործ.)
23. Պ. Զեյթունցյան «Մեծ լռություն» (դրամա 2 գործ.)
24. Ժ. Հարությունյան «Քո վերջին հանգրվանը» (դրամա 2 գործ.)
29. Գ. Գորին «Մոռացեք Հերոստրատին» (տրագիկոմեդիա 2 գործ.)
30. Ա. Ստրասեր «Ավտոբուս» (հոգեբանական կատակերգություն 2 գործ.)

Ներկայացումների սկիզբը՝ 15:00-ին
Տոմսարկղը բաց է ժ. 10-17-ը:
Հեռախոս՝ 52-47-23

Թատրոնի գեղարվեստական ղեկավար, արվեստի ՀՀ վաստակավոր գործիչ
ԱՐՄԵՆ ԽԱՆԴԻԿՅԱՆ

ՎԱՃԱՌՎՈՒՄ Է

Աջափնյակում (Հանրապետական հիվանդանոցի մոտ), 4 հարկանի քարե շենքում 5-սենյականոց բնակարան (95 մ²), վերնահարկով (45 մ²): Ընդհանուր մակերեսը 140 մ²:
Հեռ. 58-18-41, 34-25-86:

Մշակույթի նախարարության Երեւանի կինոտեխնիկումը շարունակում է 1995–96 ուս. տարվա ընդունելությունը հետեւյալ մասնագիտությունների գծով՝

1. «Տեսատեխնիկայի եւ կինոսարքավորումների շահագործում»
Ութամյա բազայի վրա, ուսման տեւողությունը 3 տարի 10 ամիս, անվճար ուսուցմամբ
2. «Մշակույթի էկոնոմիկա եւ կառավարում»
Միջնակարգ կրթության բազայի վրա, ուսման տեւողությունը 1 տարի 10 ամիս, վճարովի ուսուցմամբ
3. «Գեղարվեստական ֆիլմերի ռեժիսուրա»
Միջնակարգ կրթության բազայի վրա, ուսման տեւողությունը 1 տարի 10 ամիս, վճարովի ուսուցմամբ

Դիմումներն ընդունվում են բոլոր մասնագիտությունների գծով մինչեւ օգոստոսի 30-ը

Դիմորդները ընդունելության քննություններ հանձնում են՝
«Գեղարվեստական ֆիլմերի ռեժիսուրա» մասնագիտությունից-հարցազրույց եւ հայոց լեզու (թելադրություն)
«Մշակույթի էկոնոմիկա եւ կառավարում»-մաթեմատիկա՝ հարցազրույց եւ հայոց լեզու (թելադրություն)

Ութամյա բազայի դիմորդները տեխնիկում կընդունվեն առանց ընդունելության քննությունների՝ հարցազրույցի միջոցով եւ բանակ կզորակոչվեն 19 տարին լրանալուց հետո:

Մանրամասնությունների ծանոթանալու համար դիմել տեխնիկում հետեւյալ հասցեով՝ Բագրատունյաց (նախկին Թամանցիների)-37, մետրոյի «Շենգավիթ» եւ «Գարեգին Նժդեհ հրապարակ» կայարանների մոտակայքում:

Հեռախոսներ՝ 48-45-92, 48-05-80, 48-05-81:

«ԱՐԱՄ ԽԱՉԱՏՐՅԱՆ» ՀԱՄԵՐԳԱՍՐԱՀ

ՀԲԸՄ AGBU SEASON SPONSOR

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՖԻԼՀԱՐՄՈՆԻԿ ՆՎԱԳԱԽՈՒՄԲԸ հրավիրում է սեպտեմբերի 2-ին (շաբաթ) 1995/96թ.թ. «ՀՈԳԵՎՈՐ ԵՐԱԺՇՏՈՒԹՅԱՆ ԺԱՄԻ» ԱՆԴՐԱՆԻԿ ՀԱՄԵՐԳԻՆ.

Օրվա նյութը

ՔՐԻՍՏՈՍԻ 12 ՍՈՒՐԲ ԱՌԱՔՅԱԼՆԵՐԸ

Համերգի սկիզբը՝ ժամը **11.00**-ին ՄՈՒՏՔՆ ԱԶԱՏ Է

Իսկ սեպտեմբերի 3-ին (կիրակի), ժամը 14-ին՝ 1995/96թ.թ. համերգաշրջանի բացմանը

ԾՐԱԳՐՈՒՄ

Սքուլթատաս - 5 հունական պար
Լ. Ճգնավորյան - Կոնցերտ կիթառի և նվագախմբի համար
Մենակատար՝ Հակոբ Քոլանյան(Հունաստան)
Գ. Մալեռ - Սիմֆոնիա թիվ 1

Դիրիժոր ԼՈՐԻՍ ՃԳՆԱՎՈՐՅԱՆ

Տոմսերը վաճառվում են Արամ Խաչատրյան համերգասրահի տոմսարկղում

Arina

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԱՎԻԱՈՒՂԻՆԵՐ

ՉՎԱՑՈՒՑԱԿ

1995 թվականի հուլիսի 15-ից սկսյալ

Չվաբերդ

Օրերը	Օդանավ	Մեկնում	ժաման.	Չվերթ	Նպատակակետը	Չվերթ	Մեկնում	ժաման.
1------	ՏՈՒ-134	07.20	09.20	R3 341	ԱԹԵՆՔ	R3342	10.20	15.45
----5--	ՏՈՒ-134	11.00	13.00	R3 343	ԱԹԵՆՔ	R3 344	13.55	17.55
-2---6-	ՏՈՒ-154	05.15	08.00	R3 151	ԱՄՍՏԵՐԴԱՄ	R3 152	16.45	23.15
1---5--	ՏՈՒ-134	08.20	11.25	R3 7117	ԱՇԳԱԲԱԴ	R3 7118	12.25	13.45
-2-----	ՏՈՒ-134	10.55	12.00	R3 345	ԲԵՅՐՈՒԹ	R3 346	14.00	16.55
----5--	ՏՈՒ-154	08.40	10.00	R3 401	ԲՈՒՐԳԱՍ	R3 402	12.00	15.20
-2--5--	ՏՈՒ-154	10.00	13.10	R3 311	ԴՈՒԲԱՅ	R3 312	20.00	23.10
-2-----	ՏՈՒ-154	14.10	19.30	R3 7095	ԵԿԱՏԵՐԻՆԲՈՒՐԳ	R3 7096	21.30	23.05
------7	ՏՈՒ-134	08.00	10.15	R3 301	ԹԵՀՐԱՆ	R3 302	11.45	13.41
-----6-	ՏՈՒ-134	18.50	20.15	R3 815	ԽԱՐԿՈՎ	R3 816	22.15	01.20*
1234567	ՏՈՒ-134	13.55	16.05	R3 7145	ՄԻՆ-ՎՈԴԻ	R3 7146	17.05	18.15
------7	ՏՈՒ-154	12.10	14.15	R3 7225	ՄԻՆՍԿ	R3 7226	16.15	20.25
1234567	ՏՈՒ-154	07.40	10.25	R3 910	ՄՈՍԿՎԱ	R3 909	12.05	14.30
-2--567	ՏՈՒ-154	14.55	17.40	R3 894	ՄՈՍԿՎԱ	R3 893	19.25	21.50
--3--6-	ՏՈՒ-154	10.20	19.45	R3 7091	ՆՈՎՈՍԻԲԻՐՍԿ	R3 7092	22.45	02.55*
-2-4-6-	ՏՈՒ-134	10.50	12.35	R3 7207	ՌՈՍՏՈՎ	R3 7208	16.00	16.45
1------	ՏՈՒ-134	07.20	11.00	R3 341	ՍԱԼՈՆԻԿ	R3 342	11.55	15.45
-----6-	ՏՈՒ-134	12.40	14.40	R3 835	ՍԻՄՖԵՐՈՊՈԼ	R3 836	16.15	18.10
1234567	ՏՈՒ-134	07.30	08.45	R3 7167	ՍՈՉԻ	R3 7168	10.45	12.00
1------	ՏՈՒ-134	13.30	15.40	R3 405	ՍՈՖԻԱ	R3 406	17.40	21.30
---4---	ԻԼ-86	07.15	10.00	R3 101	ՓԱՐԻԶ	R3 102	19.00	01.30*
1------	ՏՈՒ-134	18.20	20.00	R3 825	ՕԴԵՍԱ	R3 826	21.30	00.50*

* ժամանումը/մեկնումը հաջորդ օրը:

Լրացուցիչ տեղեկությունների համար դիմեք «ԶՎԱՐԹՆՈՑ» օդանավակայան կամ ՀԱՈՒ-ի գործակալներին

«Պարբերական» հրատարակչութեան տպարան, Երեւան 23, Արշակունեաց 2 Գրանցման թիւ 65. Պատվ 69149. Պատուէր 1928 Տպաքանակը 7000 Ստորագրուած է տպագրութեան 24. 08. 1995 Գինը՝ 50 դրամ

digitised by A.R.A.R.@